de kust: jan > dec

HET NIEUWS VAN DE KUST IN GROTE LIJNEN

de kust: jan > dec

HET NIEUWS VAN DE KUST IN GROTE LIJNEN

DE KUST
kwestie van evenwicht

Tekst
Dany Van Loo, Journalist

Coördinatie en eindredactie
Sofie Vanhooren, Hannelore Maelfait en Kathy Belpaeme,
Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer

Concept
Cayman

Vormgeving en drukwerk
Provincie West-Vlaanderen, Grafische Dienst

Verantwoordelijke uitgever
Hilaire Ost, provinciegriffier

Depotnummer
D/2012/0248/01

Wijze van citeren
Van Loo D., Vanhooren S., Maelfait H. en Belpaeme K. (Eds). De Kust 2011 - Het nieuws van de Kust in grote lijnen. De Kust kijkt verder 2012. Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer, Oostende, België. 2012.

Dit jaarboek is een publicatie van het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer en werd gerealiseerd met de steun van verschillende partners:

De inhoud en het concept zijn aan auteursrechten onderhevig (Auteurswet d.d. 30 juni 1994). Alle intellectuele rechten op deze publicatie behoren toe aan de provincie West-Vlaanderen. Niets uit deze uitgave mag door middel van elektronische of andere middelen worden gereproduceerd, bewaard en/of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Hoewel de samenstellers en de uitgever van deze publicatie al het mogelijke hebben ondernomen om volledigheid en correctheid na te streven, wijzen ze uitdrukkelijk alle verantwoordelijkheid af voor eventuele onjuistheden.

Het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer dankt alle personen en instanties die instonden voor het aanleveren van beeldmateriaal: 360VT.be, Aljocha Hamerlynck, André Cocquyt, Benny Proot, Brown & May Marine Ltd, Bruno Misseeuw, BZIO, Cayman, Claude Willaert, Coppieters, Cultuur De Panne, Dany Van Loo, De Lijn, Dirk Neyts, Dominique Jauquet, Emilie Bataillie, Federplast.be, Grafillus, Foto Jan, ILVO, Jan Agten, Jan Haelters, Jeroen Theunynck, Gemeente Knokke-Heist, Marc Loy, MDK, Nic Vermeulen, Panamarenko Collectief, Philip Konings, Provincie West-Vlaanderen, Roy Verge, Shutterstock, Stephanie Maes, Sylvia Theunynck, Tine Wyns, Toerisme Oostende, VLOOT, Westkans, Westtoer, Wouter Rawoens, Zeilschip Mercator vzw.

De publicatie werd gedrukt op milieuvriendelijk papier.

© Toerisme Oostende

© Sylvia Theunynck

Voorwoord

Welke herinneringen hebt u aan de kust voor 2011? Levende garnalen op uw bord, de terugkeer van nostalgische verrekijkers op de dijk, of het startschot voor de werken om onze kust veiliger te maken? Of denkt u aan de vele initiatieven om natuur aan de kust in zijn pracht te herstellen?

De publicatie 'De Kust 2011: het nieuws van de kust in grote lijnen' geeft een overzicht van de belangrijkste gebeurtenissen voor de kust in het voorbije jaar. Anekdotes en unieke foto's uit de kustactualiteit brengen het nieuws voor u in beeld en woord. Voor het samenstellen van deze publicatie is beroep gedaan op een journalist, die vanuit zijn eigen perspectief de meest in het oog springende onderwerpen identificeerde en de kernboodschappen samenbalde.

'De Kust 2011' werd op 29 februari 2012 voorgesteld tijdens de vierde editie van het Kustforum in Knokke-Heist. Het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer wil zowel van het forum als van de publicatie een jaarlijkse traditie maken. Het doet dit met de steun van zijn partners: de Provincie West-Vlaanderen, het Vlaams Instituut voor de Zee, de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, en voor de Vlaamse overheid het Agentschap Natuur en Bos en het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust.

Het Kustforum is een initiatief waar alle actoren aan de kust de kans krijgen om hun kustvragen te stellen, en toekomstige kustthema's aan te brengen. Op het Kustforum 2012 werd nagedacht over het strand van de toekomst, mobiliteit aan onze kust, en hoe het broze evenwicht tussen natuur en recreatie te vinden.

Het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer vierde op 20 september 2011 zijn tiende verjaardag en koppelde hieraan een studiedag waarbij teruggeblikt werd op de grote veranderingen van de voorbije 10 jaar en op de uitdagingen voor de kust. Algemeen was het aanvoelen dat er de voorbije 10 jaar veel positiefs gebeurd is aan de kust, waarbij specifieke kankerplekken werden aangepakt. Uitdagingen liggen er op vlak van interbestuurlijk overleg en samenwerking, een gemeenschappelijke visie voor de kust, en efficiënte participatie.

Het Kustforum was reeds aan zijn vierde editie toe. Het is de wens van het Coördinatiepunt Duurzaam kustbeheer en zijn partners om deze jaarlijkse traditie verder te zetten, en te groeien naar een klankbord voor alle actoren van de kustregio.

Namens zijn partners
het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer

inhoudstafel

Kustbeschermingswerken volop in uitvoering 12

Nieuwe kansen voor de visserij 14

Kwart van de visquota wordt niet opgevist 18

Bevredigende havencijfers 22

Herstelbeurt voor de natuur 28

Strijd tegen strandafval 35

Tien jaar duurzaam kustbeheer 38

Kustburgemeesters pleiten voor behoud surfclubs 46

Nood aan betaalbare woningen 50

Transitmigranten aan de kust 52

Kansarme buurten onder de loep 55

Aandacht voor toegankelijkheid 56

Nieuw elan voor provinciedomein Raversijde 58

Herwaardering voor Concessie 59

Blikvangers aan zee 60

Schitterend voor- en najaar, natte zomer 68

Inventief toerisme 71

Veiligheid voor alles op strand en in zee 76

Redders buiten het seizoen: ja of nee? 77

Kitesurfen moet veiliger 77

© Bruno Misseeuw

Voor het verbreden en verhogen van stranden is voor de hele kust ruim 10 miljoen kubieke meter zand nodig dat gebaggerd wordt uit de Noordzee.

‘Onze kust moet tegen zware stormen beschermd worden. Wat nu op tafel ligt, is een plan voor een veilige, aantrekkelijke en natuurlijke kust. We zullen dit de komende jaren stap voor stap en in samenspraak met de gemeenten realiseren’.

Hilde Crevits,
Minister van Mobiliteit en Openbare Werken

Kustbeschermingswerken volop in uitvoering

In juni 2011 heeft de Vlaamse regering het Masterplan Kustveiligheid bekrachtigd en de voorgestelde maatregen goedgekeurd. Dat gebeurde na een breed en constructief overleg met alle tien kustgemeenten en alle betrokken diensten.

Met de bekrachtiging van het Masterplan start het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust met de opmaak van detailontwerpen en de uitvoering van de projecten. De Vlaamse overheid zal de komende jaren de zwakke plekken in de kustlijn beschermen tegen zware stormen en overstromingen. Het Masterplan brengt alle risicozones in kaart en bepaalt welke ingrepen er in de badplaatsen nodig zijn om de kustbescherming te garanderen tegen het geweld van de zee. Er wordt rekening gehouden met de verwachte stijging van het zeeniveau tot in het jaar 2050.

De Vlaamse Overheid zal de komende jaren de zwakke plekken in de kustlijn beschermen tegen zware stormen en overstromingen.

De maatregelen bestaan vooral uit de verhoging en de verbreding van stranden. Sommige zullen daardoor zelfs tot 50 meter breder worden. Op ongeveer één derde van de kustlijn zijn ingrepen nodig. Voor de hele kust is daarvoor ruim 10 miljoen kubieke meter zand nodig dat gewonnen wordt op de zandwinningsplaatsen vergund door de federale overheid in de Noordzee. In de havens en op verschillende andere kwetsbare locaties komen er stormmuren. In Nieuwpoort komt er een stormvloedkering aan de haveningang.

In 2011 is al heel wat geïnvesteerd in werken die dringend nodig zijn zoals het Openbare Werken Plan in Oostende. Het groeistrand werd met zand hervoed en de werken voor de heraanleg van het Zeeheldenplein zijn van start gegaan. Dat plein wordt verbreed en krijgt een golfdempende uitbouw. De beschermingswerken door de verbreding van de stranden in Koksijde en De Panne werden gerealiseerd. De verbreding van het strand in De Haan (Wenduine) en het hervoeden van de stranden in Duinbergen en Koksijde zijn opgestart. Opvallend is dat er in Bredene geen maatregelen nodig zijn. Daar zullen de hoge duinen voor voldoende bescherming tegen de 1.000-jarige storm zorgen.

Minister Crevits geeft in oktober in Koksijde het officiële startsein voor de uitvoering van het Geïntegreerd Kustveiligheidsplan.

Op ongeveer één derde van de kustlijn zijn ingrepen nodig.

Nieuwe kansen voor de visserij

Toelagen voor innovatieve projecten

Vlaams minister-president Kris Peeters keurt in mei de ontwikkelingsstrategie voor een duurzame ontwikkeling van het Belgisch visserijgebied goed. Die beslissing volgt uit de opmaak van het operationeel programma 'Investeren in duurzame visserij 2007-2013', dat in het kader van het Europees Visserijfonds (EVF) werd opgesteld.

De opzet van de strategie is het geven van nieuwe impulsen aan de zeevisserij en aanverwante sectoren. De Vlaamse overheid maakt in juni bekend dat de komende 2,5 jaar vier miljoen euro Europese, Vlaamse en provinciale overheidsmiddelen ter beschikking staan om problemen in de visserijsector aan te pakken. De subsidie moet dienen voor nieuwe en duurzame projecten. Projecten die onder meer inzetten op de verhoging van de toegevoegde waarde van visserijproducten, de diversificatie van activiteiten of staan voor een duurzaam beheer van de kust en het mariene milieu komen in aanmerking. De Provincie West-Vlaanderen wordt aangeduid als administratief

Het doel van het Europese programma 'investeren in duurzame visserij 2007-2013' (EVF) is nieuwe impulsen te geven aan de zeevisserij en aanverwante sectoren.

en financieel verantwoordelijke. Een Plaatselijke Groep, bestaande uit partners uit de visserijsector, NGO's en overheidsdiensten oordeelt over de ingediende voorstellen.

De Plaatselijke Groep As4 kent in december aan drie projecten financiële steun toe voor een totaal van 617.876,33 euro aan Europese, Vlaamse en Provinciale middelen. De projecten gaan van start in de loop van 2012.

Het gaat meer bepaald over VALDUVIS, 'VALorisatie van DUurzame en dagvers gevangen VIS', dat de eigenschappen die bijdragen tot de kwaliteit van het product (op vlak van versheid, bewaring en behandeling aan boord, vistechniek, beheer,...) zichtbaar wil maken. Daardoor kunnen de Vlaamse producten zich onderscheiden van de goedkope importvis. Ook vanuit warenhuisketens groeit de vraag naar garanties omtrent die eigenschappen. De promotor van het project is het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO).

Het project Fish2Know beoogt via workshops het kennisniveau over de herkomst en aanbod aan wild gevangen vis op te krikken. Ook de keten die wordt doorlopen vooraleer deze vis in de keuken terecht komt, wordt toegelicht. Door middel van gratis visuele en tastbare opleidingen op de Vlaamse veiling, krijgt elke cursist zowel een theoretische als praktische scholing. Co-promotor is eveneens het ILVO.

Met 'Cool! Ik voel!' wil promotor Nationaal Visserijmuseum Oostduinkerke (NAVIGO) de bezoeker op een interactieve manier laten kennismaken met de soorten die in het Belgische deel van de Noordzee voorkomen. Gekoppeld aan een voelaquarium, zullen actieve 'visserijlessen' georganiseerd worden onder leiding van echte vissers.

De Plaatselijke Groep As4 kent in december aan drie projecten financiële steun toe voor een totaal van 617.876,33 euro aan Europese, Vlaamse en Provinciale middelen (www.west-vlaanderen.be/evf).

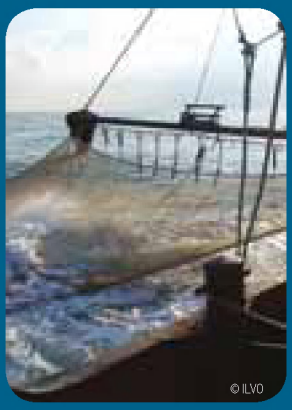

Het ILVO doet concrete voorstellen om de visserij in de zones met windmolenparken mogelijk te maken.

Windmolens en visserij verzoenen

In een rapport dat eind juni wordt voorgesteld, brengt het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) concrete voorstellen om de visserij in de zones met windmolenparken mogelijk te maken complementair aan de kust- en staand want visserij. In het Belgisch deel van de Noordzee zijn er immers vijf gebieden met een totaal van 120 vierkante kilometer afgebakend voor de realisatie van windmolenparken. Daarmee wordt een deel - zes procent - van de beschikbare visgronden ingepalmd. Dat is niet naar de zin van de visserijsector, omdat er geen compensaties tegenover staan.

'In onze studie wegen wij de kansen en gevaren af van een scenario waarin bepaalde zachte vormen van visserij mogelijk zouden zijn', zegt Hans Polet van het ILVO. 'Recente observaties tonen aan dat windmolenparken dienst doen als een soort kunstmatig rif, dat druk bevolkt is door een aantal vissoorten. Sleepnetvisserijen houden grote risico's in, maar bepaalde duurzame methodes behoren zeker tot de mogelijkheden. Windmolenparken mogen en moeten geen vijanden zijn van de visserij. Dat is overigens al in andere landen bewezen, zoals het Verenigd Koninkrijk en Denemarken waar visserij binnen windmolenparken bij wet toegelaten is.'

Windmolenparken doen dienst als een kunstmatig rif, dat heel wat vissoorten aantrekt.

'Windmolenparken mogen en moeten geen vijanden zijn van de visserij.'

Hans Polet, Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO)

Vissen op afval

De Belgische visserijsector en de kunststofindustrie lanceren in november in aanwezigheid van Maria Damanaki, de Europese Commissaris voor Maritieme Zaken & Visserij, het Europese Waste Free Oceans project voor het vissen van drijvend afval in zee. De kunststofindustrie wil hiermee haar engagement tonen om samen met andere betrokkenen te werken aan oplossingen voor het voorkomen en verwijderen van zwerfvuil in zee.

Federplast.be, de Belgische vereniging van producenten van kunststof- en rubberartikelen, kondigt op deze dag de lancering aan van een Belgisch pilootproject voor het opvissen van drijvend afval voor de Belgische kust. Met een speciale installatie aan boord van de vissersschepen, kunnen voortaan alle soorten afval ingezameld worden. Het project werd opgezet in samenwerking met SDVO, de Vlaamse Stichting voor Duurzame Visserijontwikkeling, de Europese Waste Free Oceans Foundation en met de financiële steun van Essenscia, de Belgische Federatie van de Chemische Industrie en Life Sciences.

In aanwezigheid van Maria Damanaki, de Europese Commissaris voor Maritieme Zaken & Visserij, toont de kunststofindustrie haar wil om te werken aan oplossingen voor het voorkomen en verwijderen van zwerfvuil in zee.

Met een speciale installatie aan boord van de visserschepen kunnen voortaan alle soorten drijvend afval ingezameld worden.

De Belgische vloot focust op stocks waarvoor het economisch en biologisch verantwoord is om ze te vangen.

‘De visquota zijn er om niet overschreden te worden en als dat gebeurt, zijn de bestraffingen niet mals.’

Emiel Brouckaert, directeur Rederscentrale

Kwart van visquota wordt niet opgevist

Het Visserijblad publiceert in zijn januarinummer cijfers over de visquota, dat is de hoeveelheid vis die per soort mag opgehaald worden.

Daaruit blijkt dat de vissers op vandaag nog maar een fractie mogen vangen van wat ze vroeger de haven mochten binnenbrengen. Zo daalde in 20 jaar tijd het tongquotum met 30%, het scholquotum met meer dan 60% en het kabeljauwquotum zelfs met 77%. Maar merkwaardig genoeg krijgt de vloot die veel kleinere quota niet meer opgevist. Het blad stelt dat uit recente cijfers blijkt dat van het totale kabeljauwquotum dat aan de Belgische vloot in 2009 werd toegekend, 25% onbenut bleef, voor schol 10% en voor tong 27%. De vloot liet dat jaar bovendien meer dan de helft liggen van de quota die ze toegekend kreeg voor onder meer koolvis, sprot, zeeduivel, schartong en langoustines.

Directeur Emiel Brouckaert van de Rederscentrale leidt uit de cijfers af dat de visvangst goed wordt beheerd. ‘Er bestaan een honderdtal verschillende opgelegde quota waarmee de vissers rekening moeten houden. Deze quota zijn verspreid over alle West-Europese zeeën en staan collectief ter beschikking van een 80-tal vaartuigen. De Belgische vloot focust op stocks waarvoor het economisch en biologisch verantwoord is om ze op te vangen. Die flexibiliteit is noodzakelijk voor een duurzame bedrijfsvoering en dat zou niet mogelijk zijn mocht de Vlaamse visserij alleen quota hebben die 100% worden opgevist. Ook technisch zijn onze schepen niet uitgerust om precies op 100% te mikken.’

In 20 jaar tijd daalde het tongquotum met 30%, het scholquotum met meer dan 60% en het kabeljauwquotum met 77%.

Garnalen levend in de pan

Enkele Belgische toprestaurants zetten een nieuwe delicatesse op het menu: Noordzeegarnalen die, net als kreeften, levend gebakken, gekookt of gefrituurd worden ter plaatse in het restaurant. Een vijftal garnalenvissers uit Nieuwpoort en Oostende brengt daarvoor vanaf augustus een deel van de vangst levend aan wal. Het initiatief komt van de Vlaamse Schelpdier- en Viscoöperatie. Voordien waren levend aangevoerde exemplaren in België niet te krijgen.

De levende garnalen worden tijdens een laatste sleep gevangen, korte tijd voor het vaartuig aanmeert. Eenmaal in de vismijn gaan ze in leeftanks om tot rust te komen. Ze zijn tot 30% duurder dan de aan boord gekookte garnalen.

De topchefs stellen dat dit de manier bij uitstek is om de pure smaak van de grijze garnaal te ontdekken. 'Je kan ze zelfs levend eten', zegt topchef Filip Claeys van het Brugse sterrenrestaurant De Jonkman. 'Deze garnalen smaken een stuk zoeter dan de garnalen die gekookt worden aangeleverd.'

De levende garnalen worden tijdens een laatste sleep gevangen, korte tijd voor het vaartuig aanmeert.

Veilig vissen

Previs, het zelfstandig orgaan binnen het Zeevissersfonds dat zich bezig houdt met de veiligheid op Belgische vissersvaartuigen, introduceert in maart samen met de Rederscentrale het Man Overboord systeem (MOB). Dat bestaat uit een zender die elk bemanningslid steeds bij zich moet dragen. Als iemand overboord gaat, wordt het signaal opgevangen door een ontvanger in de stuurhut en indien nodig door zoekende helikopters. Het initiatief wordt gefinancierd met provinciale, Vlaamse en Europese middelen.

Previs introduceert samen met de Rederscentrale het Man Overboord systeem (MOB).

© Grafillus

De haven van Zeebrugge noteert in 2011 zijn op één na beste jaar.

Bevredigende havencijfers

De haven van Zeebrugge noteert in 2011 zijn op één na beste jaar. Alhoewel de totale goederenoverslag met 5,2 procent daalde tot 47,0 miljoen ton, hoofdzakelijk door de sterke daling van de containerbehandeling, steeg de goederenoverslag in de meeste sectoren. Tegenover 2010 steeg bijvoorbeeld de roro-trafiek tot 13,1 miljoen ton (+5,6 procent), het aantal behandelde nieuwe voertuigen tot 1.777.500 (+10,9 procent), de overslag van vloeibare bulk (hoofdzakelijk LNG) tot 8,3 miljoen ton (+3,8 procent) en de overslag van stukgoed tot 1,2 miljoen ton (+3,9 procent). Het aantal cruisepassagiers steeg met 25,6 procent tot 243.444. Het totale aantal passagiers steeg met 1,4 procent tot 624.997. Enkel de containeroverslag daalde vrij sterk als gevolg van de verslechterde economische situatie en de groeivertraging van de handel tussen Europa en Azië. Door de herschikking van diverse deepsea-diensten noteerde ook de feeder trafiek een achteruitgang. Het containervolume liep in 2011 met ongeveer 11,1 procent terug tot 2,2 miljoen TEU. De containertrafiek, uitgedrukt in ton, daalde van 26,4 miljoen ton in 2010 naar 22,7 miljoen ton in 2011 (-14,0 procent).

Ook in Oostende gaat de trafiek er in de haven in 2011 op achteruit, van 4,9 miljoen ton in 2010 naar 3,8 miljoen ton in 2011 (-22,1 procent). Dit is andermaal te wijten aan de sterke daling van de roro-trafiek van 3,4 miljoen ton in 2010 tot 2,3 miljoen ton in 2011 (-33,6 procent). Deze daling is vooral toe te schrijven aan de halvering van het aantal ingezette schepen door de rederij Transeuropa. Daarentegen doet de cruisesector het in Oostende wel goed: twaalf cruiseschepen meerden aan in de haven, waarvan "The World" dat met zijn 196 meter lengte het grootste schip is dat de haven ooit heeft aangedaan. De overslag van stukgoed en droge bulk steeg voor het derde opeenvolgende jaar tot 1,6 miljoen ton (+3,1 procent). Oostende profileert zich steeds meer als dé hub voor alles wat met off-shore en hernieuwbare energie te maken heeft. De investeringen die in 2011 in dat kader werden gedaan resulteerden reeds in een stijging van de tewerkstelling.

Tegenover 2010 steeg de roro-trafiek tot 13,1 miljoen ton (+5,6 procent).

© Dirk Neyts

De containerkade zal worden uitgebaggerd tot een diepte van 16 meter waardoor de nieuwste generatie grote containerschepen de Zeebrugse haven kunnen aandoen.

Nieuwe troeven voor Haven Zeebrugge

Joachim Coens begint in januari aan zijn tiende jaar aan het hoofd van de Zeebrugse haven. In die tijdspanne heeft de haven een ware metamorfose ondergaan om uit te groeien tot een speler op wereldniveau.
'De totale tewerkstelling in en rond de haven is de afgelopen jaren gestegen tot meer dan 25.000. Tien jaar geleden verhandelden we 32 miljoen ton goederen, nu zijn er dat meer dan 50 miljoen en de containerschepen die op vandaag de haven aandoen zijn gemiddeld vier keer zo groot geworden', zegt Joachim Coens.

En er is nog meer goed nieuws. Na een onderbreking van bijna tien jaar wordt er in het najaar opnieuw suiker uitgevoerd vanuit de haven van Zeebrugge naar alle hoeken van de wereld. Dat gebeurt via de daarvoor gespecialiseerde terminal van International Car Operators (ICO).

In november geeft Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken Hilde Crevits (CD&V) het startsein voor grootschalige werken aan de CHZ-Oostkaai in de haven van Zeebrugge. De containerkade zal worden uitgebaggerd tot een diepte van 16 meter waardoor de nieuwste generatie grote containerschepen – die binnen enkele jaren in de vaart komen – probleemloos de haven zullen kunnen aandoen.

In november geeft Vlaams Minister van Mobiliteit en Openbare Werken Hilde Crevits (CD&V) het startsein voor grootschalige werken aan de CHZ-Oostkaai in Zeebrugge.

Wetenschapspark Oostende breidt uit op energiepalen

Begin juli wordt de eerste energiepaal in de grond geboord in aanwezigheid van de rector van de Universiteit Gent Paul Van Cauwenberge, senator en minister van Staat Johan Vande Lanotte, West-Vlaams gedeputeerde Marleen Titeca-Decraene en uittredend afgevaardigd bestuurder van Greenbridge Greet Van Eetvelde. Hiermee wordt een belangrijke stap gezet in de noodzakelijke verdere uitbouw van het wetenschapspark Greenbridge op het bedrijventerrein Plassendale in Oostende. Er komt een nieuwe vleugel met kantoren en de realisatie van de Energy Box, een demonstratiefaciliteit voor nieuwe energietechnologieën zoals onder meer een zonnekoepel en zonnepanelen in de vorm van dakpannen. Het nieuwe complex zal rusten op 98 palen, waarvan 40 energiepalen van 15 meter waarbij in het beton technologie wordt aangebracht om energie uit de grond te halen. De buizen in de stalen constructie laten toe dat de aardwarmte gerecupereerd en omgezet wordt in energie. Ook grote spelers geloven in de toekomst en de mogelijkheden van Greenbridge. Daikin, Renson en Siemens tekenen een verregaande samenwerkingsovereenkomst met het wetenschapspark.

Met de eerste energiepaal wordt een belangrijke stap gezet in de verdere uitbouw van het wetenschapspark Greenbridge in Oostende.

In aanwezigheid van Minister van Staat Johan Vande Lanotte (sp.a), West-Vlaams gedeputeerde Marleen Titeca-Decraene en rector van de Universiteit Gent Paul Van Cauwenberge wordt de eerste energiepaal in de grond geboord.

De Franse groep Egis blijft als enige kandidaat over om de luchthaven in Oostende over te nemen.

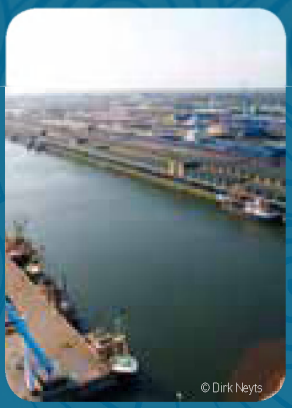
Havens laten luchthavenplannen vliegen....

In mei maakt de directie van de Oostendse luchthaven bekend dat de winst voor het dienstjaar 2010 gevoelig gedaald is ten opzichte van het jaar ervoor: van 995.258 euro naar 153.018 euro. De grote daling is te wijten aan de stijgende werkingskosten, stelt de directie.

In oktober raakt bekend dat Ensor, de groep die de havens van Oostende en Zeebrugge, de West-Vlaamse Intercommunale (wvi) en privépartner CFE-Vinci Concessions verenigt, niet langer in de running is om de luchthaven van Oostende over te nemen. Daarmee blijft de Franse groep Egis als enige kandidaat over.

De winst voor het dienstjaar 2010 is gevoelig gedaald ten opzicht van het jaar daarvoor.

Een fusie tussen de havens van Oostende en Zeebrugge is voortopig niet aan de orde.

....en ook een fusie is niet voor morgen

De geruchten voor een fusie tussen de havens van Zeebrugge en Oostende zwollen aan toen beslist werd om de mogelijke voordelen van zo'n versmelting te bestuderen. Na dat studiewerk geeft de Zeebrugse haven een negatief advies. 'Er valt geen voordeel uit zo'n fusie te halen', meent Donald Duthieuw, de in december afscheidnemende algemeen directeur van de haven van Zeebrugge. 'De twee havens werken op verschillende vlakken al samen - voor het behandelen van cruiseschepen bijvoorbeeld - en de verstandhouding is uitstekend. Een definitieve afvoering van het fusieplan is nog niet aan de orde.

Varend appartementsgebouw doet Oostendse haven aan

De Oostendse haven verwelkomt in augustus het indrukwekkend cruiseschip 'The World', met zijn 196 meter lengte en 30 meter breedte meteen het grootste vaartuig dat ooit de haven aandeed. Opvallend aan het schip is dat alle 165 appartementen aan boord – gaande van studio's tot appartementen met zes kamers - verkocht zijn. De driehonderd tijdelijke en vaste bewoners komen uit veertig verschillende landen en reizen zo de wereld rond. Met de oude havengeul was het onmogelijk om dergelijke mastodonten in de haven te loodsen, maar dank zij de nieuwe havengeul kunnen voortaan ook schepen tot 200 meter aanmeren in Oostende. 'Door het Oosterstaketsel te verwijderen en een havendam aan te leggen werd een nieuwe rechte aanvaarroute gerealiseerd,' legt Paul Gerard, gedelegeerd bestuurder van de haven uit. 'De westelijke dam zorgt daarbij voor voldoende bescherming tegen de stroming en dat maakt het dergelijke grote vaartuigen veel gemakkelijker om binnen te varen.'

'The World' is het grootste cruiseschip dat ooit de haven aandeed.

Met het Life+ natuurproject ZTAR wil ANB de bestaande Zwinvlakte herstellen en een verdere verzanding van het Zwin tegengaan.

De komende vier jaar wordt het grensoverschrijdende gebied van iets meer dan 200 ha hersteld. (foto grauwe gans)

Herstelbeurt voor de natuur

Herstel van de Zwinvlakte....

Op 1 januari 2011 wordt het officieel startschot gegeven van een groot grensoverschrijdend natuurproject om de bestaande Zwinvlakte te herstellen. De ingrepen zijn nodig om de verdere verzanding en verruiging van het Zwin tegen te gaan. Streefdoel is opnieuw een hogere biodiversiteit in het Zwin creëren, en zoals in de jaren 1980 vele vogels aan te trekken, een hoog aanbod aan voedsel te realiseren en een trekpleister te zijn voor heel wat bezoekers.

Het LIFE + natuurproject wordt Zwin Tidal Area Restoration (ZTAR) gedoopt en is een samenwerking tussen het Agentschap voor Natuur en Bos van de Vlaamse overheid en de Nederlandse Provincie Zeeland. Aan ZTAR hangt een prijskaartje van 4,1 miljoen euro, de helft wordt door de Europese Unie betaald. Vlaams minister van Leefmilieu en Natuur Joke Schauvliege (CD&V) geeft op 14 november de eerste spadesteek van de natuurherstelwerken.

De komende vier jaar wordt het grensoverschrijdende gebied van iets meer dan 200 hectare hersteld. Kers op de taart wordt de verbreding en verdieping van de Zwingeul, die wordt gepland in 2014 en 2015. Een eerste maatregel betreft het graven van zes zoetwaterpoelen. 'Ook de vogeleilanden worden hersteld en twee grote begrazingsblokken worden aangelegd', zegt projectleider Evy Dewulf van het Agentschap voor Natuur en Bos, 'en we vergeten ook de bezoekers niet! Verschillende wandelcircuits zullen in het getijdenonderhevig gebied voorzien worden.'

....en een nieuw ZWIN natuurcentrum

In februari stellen de Provincie West-Vlaanderen en het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) het winnende wedstrijdontwerp voor het nieuwe en eigentijdse 'Natuureducatief Ecotoeristisch Zwin', het ZWIN Natuurcentrum. Het bureau voor architectuur en stedenbouw 'Coussée & Goris architecten' uit Gent, met Grontmij Vlaanderen nv uit Zaventem en projectpartners Atelier Veldwerk Rudy J. Luijters uit Brussel, GAFPA uit Gent, Koen van Synghel bvba uit Brussel, Madoc bvba uit Gent, is geselecteerd als ontwerper voor het ZWIN Natuurcentrum. De jury prees het winnend wedstrijdontwerp omwille van onder meer zijn grote integratiekwaliteiten in het landschap.

Het ZWIN natuurcentrum versterkt de natuurinrichting van het provinciaal natuurpark Zwin (Vogelpark) en bevat een bezoekers- en een kijkcentrum. In het bezoekerscentrum komen er naast een grote interactieve tentoonstelling met als thema's de geschiedenis van het Zwin, het Zwin als 'Internationale luchthaven voor vogels' en de bijzondere fauna en flora van het natuurgebied, een cafetaria, seminarievoorzieningen met een restaurant en een documentatiecentrum waar de bezoekers meer informatie kunnen krijgen over wat er in het natuurgebied te ontdekken valt. Het bezoekerscentrum krijgt ook een belangrijke toeristische onthaalfunctie voor de Zwinstreek. Het kijkcentrum is in de Zwindijk ingewerkt en biedt een panoramisch zicht op de Zwinvlakte. Ook hier komt een tentoonstellingsgedeelte met ondersteunende informatie voor de bezoeker over de typische Zwinplanten en vogels.

Het overgrote deel van de realisatiekost van het nieuwe ZWIN Natuurcentrum wordt door de Provincie West-Vlaanderen voorzien, voor de natuurversterkende herinrichting van het Zwinpark met de buiteninrichtingen voor de bezoekers, het bezoekerscentrum en voor de permanente tentoonstelling. Het ANB financiert het kijkcentrum. Het ZWIN Natuurcentrum kan ook op de financiële steun rekenen van o.a. de Vlaamse Regering, in het kader van het Kustactieplan III 2005-2009, van de Europese Unie in het kader van REECZ en van Natura People, en de gemeente Knokke-Heist.

Het gekozen ontwerp vormt de basis voor verdere besprekingen. In 2012 wordt het voorontwerp opgemaakt en goedgekeurd, op basis waarvan de uitvoering zal plaatsvinden tijdens de daaropvolgende jaren.

Streefdoel is opnieuw zoals in de jaren 1980 vele vogels aan te trekken, zoals deze kleine zilverreiger.

Het kijkcentrum is in de dijk ingewerkt en biedt panoramisch zicht op de Zwinvlakte.

In februari wordt het winnende wedstrijdontwerp voor het nieuwe eigentijdse 'Natuureducatief Ecotoeristische Zwin', het Zwin Natuurcentrum voorgesteld.

Kers op de taart in het ZTAR project wordt de verbreding en verdieping van de Zwingeul.

© Provincie West-Vlaanderen

Werken in provinciedomein Zeebos te Blankenberge toveren de voormalige akker om tot weiland met poelen, laantjes en kreken.

In oktober worden de grote herinrichtingswerken van het Oostendse krekengebied afgerond.

Nog meer natuurherstel op de agenda

Om het verlies van natuurgebied ten gevolge van de uitbreiding van de Zeebrugse achterhaven te compenseren, creëert de Vlaamse overheid op andere plaatsen gelijkaardige gebieden. 10 van de 65 te recupereren hectare rietmoeras vindt de Vlaamse Landmaatschappij in de Kleiputten van Wenduine. In september start de VLM er met de herstellingswerken.

Ook in september starten aan het oostelijk deel van het provinciedomein Zeebos te Blankenberge werken om een voormalige akker om te toveren tot een weiland van zes hectare met poelen, laantjes en kreken. Het nieuwe natuurgebied moet bepaalde weidevogelsoorten aantrekken, zoals kievit, grutto en scholekster . De Vlaamse overheid zet overigens in augustus het licht op groen voor het openstellen van een deel van de zeereepduin als speelduin voor Blankenbergse jeugdverenigingen. Voorwaarde is dat flora en fauna intact blijven.

Met het inrijden van een nieuw fietspad tussen de Kasteelstraat en Grintweg in oktober worden de grote herinrichtingswerken van het Oostendse krekengebied afgerond. Het gebied is 630 hectare groot en er werd 3,2 miljoen euro in geïnvesteerd. Blikvangers waren het baggeren van de Keignaert, de heraanleg van de laantjes, de aanleg van een ringgracht rond het natuurgebied De Zwaanhoek en de bouw van een berm tussen de A10 en het stadsrandbos, waardoor er in het bos minder hinder is van de autosnelweg.

Nu ook Lappersfortbos in Oostende

Met de hulp van de Brugse Lappersforters wordt in het najaar een groot stuk bos aangeplant in de Oostendse groene stadsrand. De activisten gebruikten daarvoor de opbrengst van een geldophaling om een deel van het Brugse Lappersfortbos van het kappen te behoeden. Dat lukte niet, maar de centen krijgen zo toch een groene bestemming. De stad Oostende voorziet een wandelbos van zo'n 150 hectare waarvan nu al de helft is gerealiseerd

Met hulp van de Brugse Lappersforters wordt in het najaar een groot stuk bos aangeplant in de Oostendse stadsrand.

© RoyVerge

Met een waaier aan activiteiten zet Week van de Zee natuur en milieu aan de kust in de kijker.

Jommeke trekt Week van de Zee

Voor de vijftiende keer zet de Week van de Zee met een waaier aan activiteiten natuur en milieu aan de kust in de kijker. Stripheld Jommeke en zijn vriendjes zijn de ambassadeurs van deze feesteditie met zijn zeedorpen, demonstraties, wandelingen en wetenschap voor jong en oud.

Op de opening van 15 jaar Week van de Zee trekken leden van de deputatie van de provincie West-Vlaanderen een kruipak aan en beleven de Noordzee.

Strijd tegen strandafval

Het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer en de kustgemeenten slaan in het voorjaar de handen in elkaar om met een opvallende publiekscampagne de zwerfvuilproblematiek op de stranden aan te pakken. Vijf ingerichte strandcabines vertellen het verhaal van afval op het strand en in zee. Prachtige tekeningen nemen strandafval onder de loep, en laten bezoekers een kijkje nemen in de buik van het probleem. Er worden eveneens workshops gekoppeld aan deze tentoonstelling, die meestal naar scholen gericht zijn. Deze activiteiten kaderen in het Europese project '120 kilometer kustkwaliteit'. De doelstelling van het project was om kwaliteit van de Belgische en Zeeuwse stranden op te krikken en de strandbezoeker een veilig, toegankelijk én duurzaam strand te bieden. Het project beschikte over een budget van 3,2 miljoen euro, waarvan 1,8 miljoen euro Europese middelen.

Aan de tentoonstelling strandafval worden workshops gekoppeld.

Multifunctioneel strandcentrum in Westende

Een andere realisatie van het project is de bouw van een multifunctioneel strandcentrum in Westende-Bad (Middelkerke). 'Dit nieuwe strandcentrum komt zowel de watersporters als de strandredders ten goede', legt schepen van Sport Johnny Devey (Open VLD) uit. 'De watersportclub krijgt een eigen lokaal met cafetaria en sanitair. De strandredders krijgen eveneens een lokaal, een EHBO-ruimte en een uitkijkpost. Daar wordt een webcam in geplaatst waarvan de beelden op de gemeentelijke website te zien zijn.'

'Het multifunctioneel strandcentrum te Westende-Bad sluit aan bij de zeedijk en betekent een aanzienlijke kwaliteitsverbetering.'
Burgemeester Michel Landuyt

Prachtige tekeningen nemen strandafval onder de loep en laten bezoekers een kijkje nemen in de buik van het probleem.

Bruinvissen blijven het moeilijk hebben

Ook dit jaar spoelen nogal wat dode of gewonde bruinvissen aan op de stranden. Terwijl in 2010 in totaal 44 bruinvissen op de Vlaamse kusten aanspoelden, zijn er dat dit jaar 109 exemplaren. De reden van de sterfte onder bruinvissen is niet duidelijk. Vlaams volksvertegenwoordiger Wilfried Vandaele (N-VA) wijst tijdens de plenaire zitting van het Vlaams parlement op het gevaar van verstrikking en verdrinking in visnetten, meer bepaald warrelnetten. 'Europa laat dat beperkt toe voor de beroepsvisserij. Bij recreatieve strandvisserij beneden de laagwaterlijn is dat verboden, maar boven de laagwaterlijn laat de Vlaamse overheid het gebruik van warrelnetten toe', legt Wilfried Vandaele uit. 'In de beroepsvisserij hebben die netten het voordeel dat ze de zeebodem niet omwoelen. Als ze echter losraken en passief blijven vissen, dan kunnen warrelnetten een gevaar vormen, ook voor duikers. Op het strand zijn ze een gevaar voor badgasten en vangen ze paaiende vissen weg in het voorjaar, wat nadelig is voor het visbestand'.

Zowel het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (KBIN) als de natuurorganisaties blijven aandringen op een duidelijke regelgeving voor sport- en strandvissers.

Dit jaar spoelen nogal wat dode of gewonde bruinvissen aan op de stranden.

In 2011 spoelden in totaal 109 bruinvissen aan op de Vlaamse kusten.

© Jan Haelters KBIN BMM

Een boodschap van Johan Vande Lanotte voor het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer: 'Het Coördinatiepunt moet haar grenzen verleggen door samenwerking met buurlanden uit te bouwen.'

Tien jaar duurzaam kustbeheer

Het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer viert in september zijn tienjarig bestaan met een studiedag in het Fort Napoleon. Het Coördinatiepunt ontstond destijds als een project om tegemoet te komen aan de nood aan een bestuurlijke samenwerking rond het duurzaam beheer van de kust. Nadat het in 2007 evolueerde naar een volwaardige instantie heeft het Coördinatiepunt op vandaag nog steeds als voornaamste doelstelling om alle partners in het kustgebeuren te laten samenwerken aan een gezamenlijk programma rond sectoroverschrijdende kustthema's. Minder in vakjes denken is en blijft de boodschap. 'De kust is speciaal', zegt coördinator Kathy Belpaeme, 'en wij moeten er in de eerste plaats voor zorgen dat alle belanghebbenden mee aan tafel zitten. Even belangrijk echter is onze taak om onze partners aan de kust te ondersteunen, oplossingen voor hun problemen aan te reiken en hen objectieve informatie te verstrekken.'

Onder andere Vlaams Minister voor Cultuur en Leefmilieu Joke Schauvlieghe (CD&V) en de raadgever voor Openbare Werken van minister Hilde Crevits (CD&V) namen deel aan de studiedag. 'De expertise van het Coördinatiepunt op vlak van duurzaam, geïntegreerd beheer van het kustgebied wordt internationaal erkend', zegt de raadgever namens minister Crevits.

'Een BAK, Bestuursakkoord Kust, zou ons een heel stuk verder brengen.'
Jan Durnez, Vlaams Volksvertegenwoordiger

vlnr: Jan Mees, Brenda Bussche, Peter DeWolf, Dirk Bogaert, Roland Moreau en Peter Norro zagen nieuwe uitdagingen voor de kust.

En ook Vlaams Volksvertegenwoordiger Jan Durnez (CD&V) heeft een belangrijke boodschap voor het Coördinatiepunt: 'De Noordzee is het waard om niet op het kleine pleintje te blijven en over de grenzen heen te kijken. Het Coördinatiepunt moet in de breedte groeien.'

Als conclusie van de dag werden ook algemene uitdagingen voor de kust geformuleerd. Onder andere op vlak van interbestuurlijk overleg en samenwerking liggen er nieuwe uitdagingen op de plank. Een bestuursakkoord Kust tussen de verschillende bestuursniveaus, een gemeenschappelijke visie voor de kust, betere samenwerking tussen stakeholders en efficiënte participatie werden hierbij aangehaald. Als uitsmijter lanceerde minister Crevits de oproep om na te denken over een decreet duurzaam kustbeheer.

En ook het Coördinatiepunt kreeg een boodschap voor de toekomst mee: blijvend inzetten op concrete projecten en activiteiten, om haar faciliterende rol naar partners toe verder te ontplooien; haar grenzen verleggen door samenwerking met buurlanden uit te bouwen; het partnerschap verder uit te breiden en ook de gemeenten nog meer te betrekken, bijzondere aandacht te besteden aan het strand en zich als aanspreekpunt te profileren voor het marien milieu.

'De kust is speciaal en wij moeten er in de eerste plaats voor zorgen dat alle belanghebbenden mee aan tafel zitten.'
Kathy Belpaeme, Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer

© Foto Jan

'Het Coördinatiepunt heeft de afgelopen tien jaar bewezen dat het specifieke processen aan de kust kan coördineren en faciliteren, en met de gepaste communicatie een draagvlak kan creëren.'
Joke Schauvlieghe, Vlaams minister voor Cultuur en Leefmilieu

De Panne honderd jaar jong

In 2011 bestaat De Panne honderd jaar als onafhankelijke gemeente en dat wordt in 2011 het honderdjarige bestaan van de gemente het hele jaar door gevierd met tal van activiteiten, tentoonstellingen en het verschijnen van twee boeken. De gemeente krijgt een nieuwe huisstijl en overal herinneren retrofoto's in het straatbeeld aan de rijke geschiedenis van de badplaats.

In De Panne wordt in 2011 het honderdjarige bestaan van de gemeente het hele jaar rond gevierd.

In 2011 viert De Panne zijn honderdjarig bestaan als onafhankelijke gemeente.

© Cultuur De Panne

www.kustatlas.be kende een onverwacht groot succes, en scoort met een gemiddelde van 2000 unieke bezoekers per maand zeer hoog in vergelijking met andere Europese websatlassen. Vooral de gebruiksklare en interactieve kaarten die zo van de site gedownload kunnen worden, worden door de bezoekers geappreciëerd.

© Sylvia Theunynck

Blankenberge heeft een nieuwe burgemeester

De 46-jarige Patrick De Klerck (Open VLD) legt eind oktober de eed af als nieuwe burgemeester van Blankenberge. Hij neemt de fakkel over van partijgenoot Ludo Monset, die zestien jaar de burgemeesterssjerp droeg, en wil de komende jaren een aantal grote projecten voor de badplaats aanpakken: de aanleg van een nieuw golfterrein, de volledige aanpak van de stationsomgeving met de bouw van een nieuw stationsgebouw en het bouwen van een ondergrondse parking aan de jachthaven. Een kijk door het sleutelgat van de toekomst was reeds mogelijk tijdens de tentoonstelling "Blankenberge Binnenkort" in aanloop naar het 750 jarig bestaan van Blankenberge in 2020.

De 46-jarige Patrick De Klerck legt de eed af als nieuwe burgemeester van Blankenberge.

Nieuwe kustatlas, als website en in boekvorm

Het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer stelt in juni de vernieuwde digitale versie van de kustatlas voor. Heel wat kaarten, informatie en cijfermateriaal over de zee en de kust zijn vrij te consulteren en down te loaden op de portaalwebsite www.kustatlas.be. Een interactieve kaart met 229 kaartlagen zorgt ervoor dat elk zijn persoonlijke kaart kan samenstellen en downloaden. In september presenteert het Coördinatiepunt ook de boekversie van de atlas. Het werk biedt een overzicht van nagenoeg alle aspecten van de kust, ingedeeld in diverse thema's.

vlnr: Philip Konings, Paul Breyne, Jean Vandecasteele, Kathy Belpaeme en Sofie Vanhooren stellen de nieuwe boekversie van de kustatlas voor.

© Grafillus

‘De kustburgemeesters pleiten voor het ondersteunen van het kusttoerisme en de surfclubs vormen hierbij een belangrijke meerwaarde.’

Patrick De Klerck, voorzitter kustburgemeesteroverleg

Kustburgemeesters pleiten voor behoud surfclubs

De kustburgemeesters houden in december een warm pleidooi voor het behoud van de surfclubs. Er heerst al verschillende jaren onzekerheid over het voortbestaan van Surfers Paradise in Knokke-Heist en Surfcity in Zeebrugge. De kustburgemeesters vinden het aangewezen dat beide surfclubs hun werking kunnen behouden en bovendien ontwikkelingsmogelijkheden krijgen. ‘Beide clubs kunnen opgenomen worden in het nieuw provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan of in de gewestelijke uitvoeringsplannen van de Vlaamse overheid’, stelt Patrick De Klerck (Open VLD), voorzitter van het kustburgemeesteroverleg.

Er heerst al jaren onzekerheid over het voortbestaan van Surfcity in Zeebrugge.

Uitbreiding jachthaven Nieuwpoort krijgt doorstart

Het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust (MDK) van de Vlaamse overheid, de Provincie West-Vlaanderen en het stadsbestuur van Nieuwpoort ondertekenen in oktober een samenwerkingsovereenkomst om binnen afzienbare tijd de grote uitbreiding van de Nieuwpoortse jachthaven te realiseren. Die uitbreiding omvat 600 nieuwe ligplaatsen, gekoppeld aan woonprojecten, jachthavengebonden activiteiten en bedrijven, diverse horecagelegenheden en een botenparking.

Een samenwerkingsovereenkomst wordt ondertekend voor de uitbreiding van de Nieuwpoortse jachthaven.

De uitbreiding van de Nieuwpoortse jachthaven omvat 600 extra ligplaatsen, gekoppeld aan andere activiteiten.

Nieuwe stad aan de Oostendse oosteroever

Oostende krijgt er een nieuwe skyline bij. In mei worden de plannen voorgesteld van een groots bouwproject dat over een periode van vijftien jaar de Oosteroever rond het Vuurtorendok en de H. Baelskaai een nieuw aanzicht moet geven. Er komen 1.200 appartementen op een oppervlakte van 12 hectare. Het grootste ontwikkelingsproject aan de kust in jaren roept heel wat vragen op bij de daar gevestigde maritieme bedrijven, die zich in hun voortbestaan bedreigd voelen. Dat blijkt op een door UNIZO en het Economisch Huis ingerichte infovergadering in november. Ook de gevolgen voor de mobiliteit in de regio blijken een belangrijk punt te zijn.

In mei worden de plannen voorgesteld van een groots bouwproject op de Oostendse oosteroever.

Er komen 1.200 appartementen op een oppervlakte van 12 ha.

© Dany Verleyen

Nood aan betaalbare woningen

De nood aan betaalbare woningen in de kustregio blijft groot. Het gemeentebestuur van De Haan wil met maatregelen zoals het beperken van de appartementsbouw, het opleggen van permanent wonen en het verminderen van de kaveloppervlakte ervoor zorgen dat geplande woonprojecten opnieuw betaalbaar worden.

Er komt in De Haan ook een oplossing voor mensen die onwettig gedomicilieerd zijn in woningen op campings of in een recreatiezone. Wie al van voor 1 september 2008 in zo'n recreatiezone woont, geen bouwovertredingen heeft begaan en geen andere eigendommen heeft, mag daar nu alvast blijven wonen tot 2029. Er mogen wel geen nieuwe vaste bewoners meer bij komen. De nieuwkomers sinds april 2010 krijgen een paar maanden om te verhuizen.

Er komt in De Haan ook een oplossing voor mensen die onwettig gedomicilieerd zijn in woningen op campings of in een recreatiezone.

Hoogbouw stuit op protest

De gemeenteraad van Bredene keurt in juli een aangepast ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) Kop van 't Sas goed dat de bebouwing regelt die mag komen tussen de Spuikom en de Prinses Elisabethlaan. Het plan maakt de realisatie van een groot bouwproject met 600 woongelegenheden en torens tot 40 meter hoog, mogelijk.

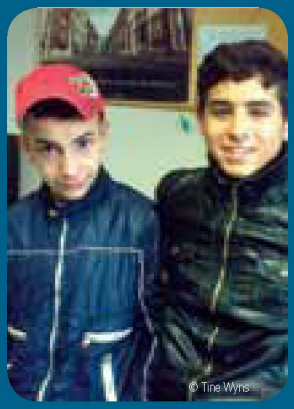
Watersportverenigingen hadden begin dit jaar bij de Raad van State de schorsing van een eerder goedgekeurd RUP bekomen wegens gebrek aan een windstudie. Die studie komt er dan toch en daaruit blijkt dat de invloed van de hoogbouw op de wind, beperkt zou blijven. De watersportverenigingen hebben hun twijfels bij de bevindingen in het rapport en vechten opnieuw het RUP aan bij de Raad van State. De Bestendige Deputatie van West-Vlaanderen beslist dat er een nieuwe en ruimere windstudie moet komen.

De Bestendige Deputatie beslist dat er een ruimere windstudie moet komen voor het geplande bouwproject aan de Spuikom te Oostende.

Het RUP Kop van 't Sas maakt de realisatie van een groot bouwproject met 600 woongelegenheden en torens tot 40 meter hoog mogelijk.

Aan de Belgische kust vertoeven volgens ruwe schatting een 600 tot 800-tal illegalen.

Illegale vluchtelingen die de treinsporen proberen over te steken leggen in januari en februari regelmatig het treinverkeer stil.

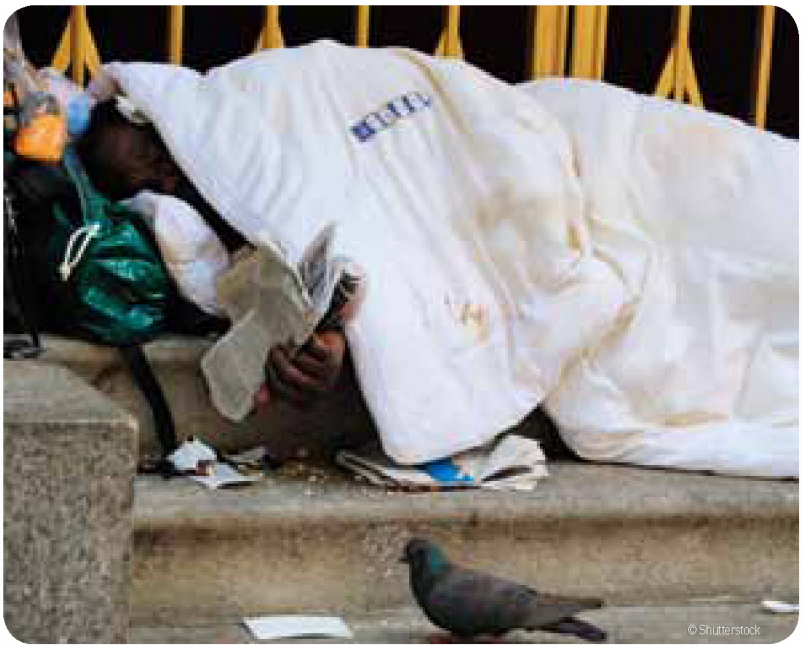
Transitmigranten aan de kust

Aan de Belgische kust vertoeven volgens ruwe schatting een 600 tot 800-tal illegalen. Voor de jonge mannen overwegend afkomstig uit landen zoals Algerije, Egypte, Marokko, Syrië, Iran, Aghanistan, Irak en Albanië, is Engeland het beloofde land waar ze gaan kunnen werken, geld verdienen, een gezin stichten en hun ouders in het thuisland financieel kunnen helpen. Minstens 10% van hen is nog minderjarig. Ze overleven langs de Belgische kust in erbarmelijke omstandigheden en worden verantwoordelijk geacht voor het toenemende onveiligheidsgevoel bij de bevolking. De toenemende kleine criminaliteit meestal gepleegd vanuit een overlevingsdrang, is echter maar een aspect van het humanitaire probleem dat zich stelt.

Illegale vluchtelingen die in Oostende via de treinsporen op de terreinen van de haven willen geraken, leggen in januari en februari regelmatig het treinverkeer stil. Mensensmokkelaars zetten de illegalen af in de buurt van het H. Hartziekenhuis dat grenst aan de sporen. Vanaf september verscherpt de politie haar aanpak. Ze wil zoveel mogelijk mensen oppakken die aanstalten maken om op een vrachtwagen of schip naar Groot-Brittannië te raken. Ze worden minstens tot na de volgende afvaart vastgehouden. 'De kans om vanuit Oostende over te steken moet quasi nul worden', zegt havenvoorzitter Johan Vande Lanotte (sp.a).

Korpschef Philip Caestecker van de Oostendse politiezone stelt in december dat de acties tegen deze transitillegalen hun vruchten afwerpen. 'Je ziet steeds minder en minder illegalen in het straatbeeld. Ook de omliggende politiezones stellen een daling van de criminaliteit vast en dat heeft te maken met de acties in Oostende. Dankzij de samenwerking met de Dienst Vreemdelingenzaken is het aantal overbrengingen naar gesloten centra gevoelig gestegen.' Ook in Zeebrugge stelt de scheepvaartpolitie dat de onderschepping van het aantal illegalen spectaculair gedaald is van 3000 begin jaren 2000, tot 285 in 2011, mede dankzij een goede samenwerking met de Federale Gerechtelijke Politie en een betere beveiliging van de haven.

Naast de repressieve aanpak dringt zich een humanitaire aanpak op. Transitillegalen beseffen dat het 'Westen' niet het paradijs is en dat ze bovendien niet welkom zijn. Ze verdwijnen wel uit het straatbeeld, maar niet uit de kustregio. Ze verbergen zich overdag in kraakpanden en leegstaande gebouwen, en komen nooit meer in groepen op straat, want zo maken ze minder kans om opgepakt te worden. Het voorbije jaar stelt het Centrum Algemeen Welzijnswerk en Jeugdzorg Middenkust (CAW) vast dat het bieden van voedsel, medische verzorging en informatie het vertrouwen niet alleen vergroot, maar dat ook meerder illegalen bereid zijn om zich op vrijwillige basis te laten repatriëren naar het land van herkomst.

Naast de repressieve aanpak dringt zich een humanitaire aanpak op.

Elke kustgemeente telt minstens één kansarme buurt.

© Shutterstock

Kansarme buurten onder de loep

West-Vlaanderen telt 92 kansarme buurten, één West-Vlaming op tien woont in een dergelijke buurt en elke kustgemeente telt er minstens één. Dat blijkt uit de kansarmoedeatlas van het provinciebestuur die eind mei wordt voorgesteld. Zo woont 25 procent van alle inwoners van een (West-Vlaamse) kansarme buurt in Oostende. Ook Blankenberge scoort hoog met 7,2 procent. Om die kansarmoede in beeld te brengen werkt de Provincie met vier dimensies: demografie, huisvesting, werkloosheid en onderwijs. Een kansarme buurt scoort op drie van die vier criteria onvoldoende.

Wat opvalt aan de kust is dat, ondanks de vooral oudere bevolking, veel jongeren onder de twintig jaar kwetsbaar zijn.

De kansarmoedeatlas is een theoretisch werkinstrument en heeft met de leefbaarheid in die buurten niets te maken. 'Het kan er best aangenaam wonen zijn', zegt onderzoekster Stefanie Rammelaere van het provinciale Steunpunt Sociale Planning.
'De atlas kan een handig beleidsinstrument zijn voor de beleidsvoering', stelt gedeputeerde Dirk De fauw (CD&V). 'Het is aan de gemeenten om met de informatie om te gaan. Elke buurt heeft zijn lokale context.'

25 procent van alle inwoners van een (West-Vlaamse) kansarme buurt woont in Oostende.

'De kansarmoedeatlas kan een handig instrument voor de beleidsvoering zijn.'
Dirk De fauw,
gedeputeerde jeugd, huisvesting en welzijn

Uit een onderzoek van Westkans blijkt dat slechts 8,6 procent van de restaurants en cafés aan de kust voldoende toegankelijk zijn.

De website www.iedereenfietst.be brengt toegankelijkheid van 360 km fietsnetwerk in kaart, vertrekkend in 10 kustgemeenten.

Aandacht voor toegankelijkheid

Uit een onderzoek dat Westkans, het West-Vlaams bureau voor gelijke kansen en toegankelijkheid, in mei in Zeebrugge voorstelt blijkt dat slechts 8,6 procent van de restaurants en cafés aan de kust voldoende toegankelijk zijn om personen met een beperking te ontvangen.

Onderzoekers van Westkans controleerden daarvoor in ruim 1.300 horecazaken onder meer de breedte van de doorgang, de aanwezigheid van drempels en van aangepast sanitair. "Het was even schrikken toen we vaststelden dat amper 115 van de bezochte zaken toegankelijk waren voor mensen met een beperking', stelt gedeputeerde Dirk De fauw, voorzitter van Westkans.

Bouwverordeningen kunnen een oplossing bieden, zo blijkt uit de cijfers voor Blankenberge en Brugge. Daar doorstaat 20 procent van de gecontroleerde instellingen de test. Beide gemeenten hanteren een bouwverordening die voorziet dat bij nieuwbouw en verbouwingswerken de horecazaken moeten aangepast worden aan personen met een beperking.

Westkans onderzoekt eveneens de toegankelijkheid van 360 kilometer fietsnetwerk, vertrekkend in de tien kustgemeenten. De bevindingen worden in juni via de website www.iedereenfietst.be bekend gemaakt en moeten via een interactieve toepassing onder meer rolstoelfietsers helpen bij het uitstippelen van hun traject. De site brengt alle hellingen, types ondergrond, versmallingen en de aanwezigheid van rustbanken in kaart. Bovendien roept Westkans de kustgemeenten op om hun voorbehouden parkeerplaatsen voor personen met een handicap te localiseren, te laten screenen en digitaal ter beschikking te stellen. Op de website www.navigeerenparkeer.be kunnen alle voorbehouden parkeerplaatsen teruggevonden én gedownload worden op de gps.

Voormalige Koninklijke villa wordt revalidatiecentrum

Prinses Astrid opent in oktober het nieuw oncologisch revalidatiecentrum dat ondergebracht is in de voormalige Oostendse Koninklijke villa en waar mensen kunnen herstellen na een therapie tegen kanker. Dankzij de totaalrenovatie door Oostends architectenbureau Boeckx krijgt het oorspronkelijke ontwerp uit 1953 van de Brugse architect Antoine Dugardyn een nieuw leven.

In de voormalige Koninklijke villa kunnen mensen nu herstellen na een therapie tegen kanker.

Mathieu De Meyer wordt de nieuwe coördinator-conservator van het provinciedomein Raversijde.

Nieuw elan voor Provinciedomein Raversijde

Het provinciebestuur wil de unieke troeven waarover het ruim 44 hectare groot Provinciedomein Raversijde beschikt meer uitspelen. Mathieu de Meyer wordt in maart de nieuwe coördinator-conservator.

Er is nood aan meer samenhang in het domein en een vernieuwing van het museumaanbod. Dat aanbod omvat de archeologische site Walraversijde, de restanten van de Atlantikwall (Tweede Wereldoorlog), verdedigingswerken uit de Eerste Wereldoorlog en het Memoriaal Prins Karel. Ook het natuurdomein kan attractiever.

'De beleving van de bezoeker moet verbeterd worden en we moeten de bekendheid vergroten. Veel mensen weten echt niet wat er zich achter die duinen bevindt', zegt bevoegd gedeputeerde Guido Decorte (CD&V).

Twee studiebureaus krijgen in januari de opdracht om een nieuwe visie te ontwikkelen voor zowel het parkgedeelte als voor de drie museumsites op het domein. Enkele zaken krijgen prioriteit: de toegankelijkheid moet drastisch verbeteren, ook voor rolstoelgebruikers. Een verbinding tussen de zeedijk en het domein vormt een bijzonder aandachtspunt. Het park moet aantrekkelijker worden ingericht met meer waterpartijen, bos en attractieve wandel- en fietspaden. De drie musea krijgen een nieuwe invulling waarbij de Atlantikwall zal uitgebouwd worden tot de hoofdattractie van het domein.

In de plannen voor de herinrichting van het provinciedomein Raversijde die in december aan de bevoegde commissies van de provincieraad werden voorgelegd, zit ook een oplossing voor het aanhoudend tekort aan parkeergelegenheid en voorzieningen voor kampeerwagens. Die zouden er komen op de huidige parking van het domein langs de Nieuwpoortsesteenweg.

'De beleving van de bezoeker moet verbeterd worden en de bekendheid vergroot. Veel mensen weten echt niet wat er zich achter die duinen bevindt'.

Guido Decorte, gedeputeerde leefmilieu, natuur en landschappen over provinciedomein Raversijde

Herwaardering voor Concessie

Vlaams minister Geert Bourgeois (N-VA) ondertekent in december het herwaarderingsplan voor het beschermde stadsgezicht Concessie De Haan. Dat is goed nieuws voor de meeste eigenaars en huurders van een waardevol pand in het beschermd dorpsgezicht, want die kunnen nu aanspraak maken op een premie als ze hun woning wil renoveren of er onderhoudswerken aan uitvoeren. De concessiewijk bestaat uit meer dan heel wat woningen in de Belle Epoquestijl. Met zijn 870 beschreven panden is dit herwaarderingsplan het grootste in zijn soort dat op vandaag is goedgekeurd. De opdracht voor de opmaak van het plan werd in 2007 uitgeschreven.

Wilfried Vandaele, schepen (NVA) en Vlaams Volksvertegenwoordiger, getuigt: 'het werk was veel zwaarder en nam veel meer tijd in beslag dan wijzelf en de onderzoekers hadden kunnen vermoeden. Alle historische gebouwen werden gedetailleerd beschreven en in een digitaal bestand werden oorspronkelijke bouwplannen, foto's en prentkaarten opgenomen.' Zo ontstaat er per gebouw een uitgebreide fiche, waarop ook die 'erfgoedelementen' worden vermeld die voor subsidie in aanmerking komen.

'Eigenaars en huurders van een pand in het beschermd dorpsgezicht hebben nu naast de lasten, eindelijk ook de lusten.'

Wilfried Vandaele, schepen De Haan

Met zijn 870 beschreven panden is het herwaarderingsplan De Haan het grootste in zijn soort dat op vandaag is goedgekeurd.

In de Nieuwpoortse havengeul wordt het kunstwerk 'Le vent souffle où il veut' van Daniël Buren ingehuldigd.

Een 65 meter lange panoramafoto brengt de hele kustlijn in beeld.

Blikvangers aan zee

In 2011 krijgen enkele blikvangers aan zee heel wat aandacht.

Het Brusselse architectenbureau Ney & Partners wint tijdens de Footbridge 2011 Conference in het Poolse Wroclow de prestigieuze prijs in de categorie 'techniek middellange overspanning' met hun ontwerp voor de **Lichtenlijnbrug in Heist**. Deze 100 meter lange voetgangers- en fietsersbrug verbindt de zeedijk met de Heistse Kleiputten.

Het prestigieuze **belle epoquecomplex Grand Hotel Bellevue** aan het uiteinde van de zeedijk te Westende, beter bekend als de Rotonde, viert dit jaar zijn honderdste verjaardag in stijl met een grote tentoonstelling en een eigen champagne. Het gebouw met zijn grote cultuurhistorische waarde, naar een ontwerp van de Brusselse architect Octave Van Rysselberghe opende in 1911 als een mondain hotel. Het werd na de tweede wereldoorlog omgevormd tot flatgebouw, wat de redding ervan betekende. In 1983 werd het beschermd als monument en in 1999 zorgde een grote restauratie voor het definitieve behoud. Op vandaag is er naast de appartementen ook een charmehotel in ondergebracht.

In juli en augustus vergaapt het grote publiek zich in de Venetiaanse Gaanderijen te Oostende aan een heel bijzondere, 65 meter lange, **panoramafoto die de ganse kustlijn in beeld brengt**. Fotograaf Jo Struyven toont met de tentoonstelling 'Land in Zicht' de Belgische kust van het Zwin tot De Panne zoals zeilers en bootreizigers kijken naar het strand, de dijken, de duinen en de kustbebouwing. Hij nam daarvoor meer dan 700 foto's vanop een rubberbootje, 300 meter voor de kust.
'Ik nam om de 100 meter een foto en kon zo de 65-kilometer lange kustlijn grotendeels perfect frontaal fotograferen, waardoor het perspectief geneutraliseerd werd', legt Jo Struyven uit. 'De foto is een constructie van de werkelijke kustlijn, het is fotografie die het onzichtbare zichtbaar maakt. De foto's tonen ook hoe de vele gevels langs onze kust er allemaal uitzien.'

In april vindt in de Nieuwpoortse havengeul de inhuldiging plaats van het kunstwerk **'Le vent souffle où il veut'** van de Franse kunstenaar Daniël Buren. Het werk, dat bestaat uit honderd vlaggenmasten met kleurrijke windvanen, was één van de blikvangers van Beaufort 03. Het stond toen op het strand van De Haan en werd door de stad Nieuwpoort aangekocht. Het imposante werk krijgt een gepaste plaats op de Kromme Hoek, waar ook de jachtclub KYCN gevestigd is.

© Jan Agten

De Rotonde viert in 2011 zijn honderdste verjaardag.

© Jan Agten

De wuivende krabben op het Zegemeer in Knokke-Heist zijn van de hand van kunstenaar Panamarenko.

© Panamarenko Collectief

De tweede editie van het kunstenfestival Freestate brengt kunst op unieke locaties in Oostende.

Kunst op ongewone plaatsen

De tweede editie van het vijfjaarlijks kunstenfestival Freestate, een organisatie van Vrijstaat O, lokt heel wat bezoekers naar de Oostendse Oosteroever. 21 jonge kunstenaars krijgen tijdens de zomermaanden een platform op unieke locaties zoals een pakhuis, Fort Napoleon, het militair hospitaal, een bunker en een mortierboot.

Gemeente Knokke-Heist huldigt in oktober de wuivende krabben van Panamarenko officieel in. Het spectaculaire kunstwerk bestaat uit drie fonteineilanden die op het Zegemeer drijven. De kunstenaar deed de inspiratie op aan de Victoriawatervallen in Zimbabwe toen hij daar krabben zag. Het Knokke-Heistse gemeentebestuur, de Compagnie Het Zoute en het Panamarenko Collectief sloegen de handen in elkaar om dit mogelijk te maken.

'We stellen niet alleen jonge artiesten voor, maar brengen eveneens een stuk onbekend Oostende onder de aandacht'.
Pieter Koten, Vrijstaat O

Tentoonstelling Zeerotica over liefde en lust aan de kust

Van juni tot eind december pakt het Nationaal visserijmuseum in Oostduinkerke uit met een tentoonstelling die de naam 'Zeerotica', meekreeg 'over liefde en lust aan de kust'. Die brengt een levenslustig artistiek verhaal over passie en zee met als thema's de 'sensuele zee', de zeemeermin, 'halfman, half kabeljauw' en 'bloot in en aan zee'. Aan bod komen de evolutie van de badmode, naaktstranden, de al dan niet opwindende kracht van oesters én vissers die vertellen over hun liefdesleven. Op de expo vind je ook een aantal schilderijen van Paul Delvaux, Léon Spilliaert en recent werk van Elke Boon.

Vissersvaartuig Virtus in ere hersteld

De garnaalboot Z 533 Virtus krijgt in juli een plaats op het einde van de Omooikaai, dicht bij het Visserkruis langs de Zeebrugse jachthaven. Westtoer, het autonoom provinciebedrijf voor toerisme, kocht de eurokotter in 2005 aan en liet hem volledig restaureren. De restauratie heeft een kleine 200.000 euro gekost. 'Het schip werd in 1965 gebouwd, bij de bekende scheepswerven van De Graeve in Zeebrugge', zegt burgemeester Patrick Moenaert (CD&V). 'Het is mooi dat het nu is teruggekeerd naar de plek waar ooit zijn wieg stond.'

'Het is een deeltje van de grotere plannen om de oude vissershaven van Zeebrugge op te waarderen.'

Patrick Moenaert, burgemeester Brugge over de restauratie van garnaalboot Virtus

© Toerisme Oostende

De gerestaureerde garnaalboot Z 533 Virtus krijgt een plaatsje in de Zeebrugse jachthaven.

De Mercator kreeg een totaal nieuwe museale invulling.

Nieuwe inrichting voor de Mercator

Sinds juli is het zeilschip Mercator opnieuw toegankelijk voor het publiek. De oude inrichting van de Mercator, die nodig aan vervanging toe was, ruilde plaats voor een totaal nieuwe museale invulling. De Mercator is nu als het ware een belevingsruimte, waar de sfeer aan boord van een schoolschip echt opgesnoven kan worden. De bezoeker heeft de keuze tussen een informatief meeneemboekje of een ipod voor extra uitleg. Voor kinderen is er ook een digitale fotozoektocht uitgewerkt. De vernieuwde inrichting kwam tot stand dankzij het Europese Interreg IV A 2 Zeeën programma, het Vlaams toeristisch impulsprogramma voor de kust en stad Oostende.

Met 'Visservrouwen' plaatst de provincie de vrouw achter de visser in de schijnwerper.

Vissersvrouwen in de kijker

De Provincie West-Vlaanderen gaat eind oktober van start met het project 'Vissersvrouwen'. Met dit mondelinge geschiedenisproject plaatst de Provincie de vrouw achter de visser in de schijnwerpers, sterke vrouwen, stuk voor stuk. Getrouwd zijn met een visser betekent immers veel alleen zijn en je plan moeten trekken. 27 vissersvrouwen vertellen over werk, opvoeding, relatie, angst, bijgeloof en tal van andere onderwerpen. Naast de fototentoonstelling 'Vissersvrouw' met werk van fotograaf Wouter Ramoens, loopt in kusttheaters de toneelvoorstelling 'Vesche vis en nieuwe liefde'. Er komt met dezelfde titel ook een documentaire op de markt.

Vesche vis & nieuwe liefde

Een eeuw vissersvrouwen

© Wouter Rawoens

Het warme voorjaar en de mooie najaarsdagen zorgen voor enkele topweekends.

Schitterend voor- en najaar, natte zomer

De zomer van 2011 is één van de slechtere aan de kust en dat kan ook moeilijk anders met 29 regendagen in juli en augustus. Die weersomstandigheden staan in schril contrast met het warme voorjaar en de mooie najaarsdagen. Vooral de maanden april en juni zorgen voor topcijfers. Zo vinden in die periode 16% meer dagjestoeristen hun weg naar zee.

De zomermaanden brengen een ander verhaal. In juli en augustus komen in vergelijking met 2010 6% minder dagjestoeristen naar de Kust. Ook de bezetting van de hotels ligt beduidend lager met een daling van 9%. Het natte weer heeft nog het meest invloed op de boekingen voor een plaats op campings. Zij halen 13% minder overnachtingen dan vorige zomer. Vakantiedorpen kunnen als enige logiesvorm een positieve balans voorleggen in de zomer: plus 2%.

Geert Hoorens, kustregiomanager bij Westtoer, het provinciaal autonoom provinciebedrijf, onderstreept dat de kust het echt niet alleen van de zomermaanden moet hebben. 'Integendeel, twee derden van de omzet wordt buiten het hoogseizoen gedraaid. Een slechte zomer is echt geen slecht jaar, en uiteraard zijn topweekends zoals we er enkele gekend hebben in september en oktober een onverwachte zegen', stelt Geert Hoorens.

'Twee derden van de omzet voor toerisme wordt buiten het hoogseizoen gedraaid.'

Geert Hoorens, regiomanager kust Westtoer

In 2011 telt de zomer 29 regendagen aan de kust.

© Westtoer

Horeca op zoek naar personeel

De horeca aan zee heeft het niet gemakkelijk. Het aantal faillissementen in de toeristische sector aan de kust stijgt met bijna de helft in vergelijking met vorige jaren. Ook het nijpend personeelstekort blijft er voor problemen zorgen. VDAB Oostende zet zijn horecaopleidingen extra in de kijker en werkt die zoveel mogelijk op maat van de sector uit.

Het nijpend personeelstekort is een probleem voor de horeca.

Inventief toerisme

Westtoer lanceert in april de idee van de **Belgian Coast Greeters**, vrijwilligers die hun eigen badplaats op een originele manier willen promoten bij toeristen. Het concept komt overgewaaid uit de Verenigde Staten en bestaat in ons land voorlopig alleen in Brussel.
De zoektocht naar de gidsen verloopt vlot. Westtoer wil, na een uitgebreide voorbereidende fase, het idee begin 2012 in de praktijk brengen.

Westtoer lanceert het concept 'Belgian Coast Greeters', vrijwilligers die hun eigen badplaats promoten bij toeristen.

De Brugse internetleverancier Citymesh activeert in **Knokke-Heist, Blankenberge, De Haan en Middelkerke** eind juni tientallen wifi-zenders die er voor **draadloos internet** moeten zorgen van **op de stranden** tot in de appartementen op de zeedijk. De actiegroep 'Beperk de Straling' voert in juli actie op het strand van Westende tegen de installatie van draadloos internet. 'Wij kunnen er echt niet bij dat op het moment dat zowel de Europese Raad als de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO) adviseren om draadloos internet uit scholen te bannen omdat het de gezondheid van de kinderen in gevaar kan brengen, het gemeentebestuur beslist om duizenden vakantiegangers onvrijwillig bloot te stellen aan zogenaamde gepulste microgolven. Dat gebeurt dan nog op een bedekte manier, want de installaties zitten verborgen in onopvallende strandcabines', stelt Jan Allein, coördinator van de werkgroep. De Middelkerkse burgemeester Michel Landuyt (Open VLD) benadrukt dat er geen risico is voor de gezondheid.

Het gemeentebestuur van **Knokke-Heist** wil het **verkeer met elektrische voertuigen** meer promoten en sluit daarvoor in augustus als eerste gemeente in België met de Alliantie Nissan-Renault een overeenkomst voor de aanleg van een nieuw netwerk van geïntegreerde oplaadpunten in de stad. De gemeente wordt daarmee de eerste elektrische proeftuin aan de Noordzee.
In juni pleit Burgemeester Leopold Lippens van Knokke-Heist verrassend voor meer initiatieven voor jongeren. Hij heeft geen bezwaar tegen meer discotheken in zijn badstad. 'We moeten naar een gezonde mix', stelt hij.

Knokke-Heist wil elektrische voertuigen in de badstad promoten en sluit een overeenkomst voor de aanleg van oplaadpunten in de stad.

© Bruno Misseeuw

De Vlaamse overheid investeert 2,1 miljoen euro in drie nieuwe **veerboten** die in juni en juli **in de havens van Oostende en Nieuwpoort** worden ingezet. De 'Roger Raveel', 'Het Rode Vierkant op de Zee' en 'De Nieuwe Visie' kunnen onmiddellijk op heel wat publieke belangstelling rekenen. Kunstenaar Roger Raveel verzorgde de decoratie van de romp en de naamgeving van de vaartuigen. De vaartuigen kunnen vijftig personen en twintig fietsen vervoeren en zijn ook toegankelijk voor rolstoelgebruikers. Ze verbinden in beide havens de linker- en de rechteroever. In Oostende zijn tot half oktober 197.111 mensen opgestapt, in Nieuwpoort 134.272. Samen gaat het om 331.383 personen. De topmaand tot nu was augustus met 130.612 mensen die in beide badsteden de oversteek maakten. De aanleginfrastructuur is gebouwd in opdracht van de afdeling KUST. De dab VLOOT, de reder van de Vlaamse overheid leverde de veerboten. Beide entiteiten maken deel uit van het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust.
Vlaams minister van mobiliteit Hilde Crevits (CD&V) stelt dat de gratis veerdiensten het gebruik van de fiets aanmoedigen en het toerisme stimuleren. 'In Nieuwpoort zorgt de verbinding voor het wegwerken van een ontbrekende schakel in de kustfietsroute en ze vormen, zeker in het geval van Oostende, een goed alternatief voor de wagen in het woon-werk en woon-schoolverkeer', aldus de minister.

In Nieuwpoort en Oostende brengen veerboten passagiers van de ene naar de andere oever.

Tijdens de zomermaanden maken de Provincie West-Vlaanderen en het Franse Département du Nord onder het motto 'Kusttoer 2011' een tocht met een opvallende preventiebus langs de Vlaamse en Franse kust. De **Kusttoerbus** doet verschillende evenementen aan en is ook te vinden op of langs de dijk. Medewerkers geven er aan bezoekers en wandelaars aan de hand van onder meer educatieve tools en folders allerlei preventietips over zonnen, gehoorschade, middelengebruik, seksualiteit en relaties. Daarbij ligt de nadruk in de eerste plaats op het bereiken van jongeren, maar ook het ruime publiek is welkom. De Kusttoer past binnen het Interreg-project 'Grensoverschrijdend jeugdwerk - Groeikansen voor jongeren'.

De Kusttoerbus geeft preventietips over zonnen, gehoorschade, middelengebruik, seksualiteit en relaties.

Hotelketen verkoopt kamers

Hotelketen Ibis verkoopt in De Panne en Zeebrugge respectievelijk 79 en 59 kamers in nieuwe vestigingen. Dat laat de keten in oktober weten. In november zijn ruim de helft van de kamers in Zeebrugge al verkocht. Kamers verkopen als vastgoed is een vaste strategie van Accor, het moederhuis van ketens als Ibis, All Seasons en Etap Hotel. In de toekomst zijn er nog kusthotels gepland in De Haan, Blankenberge, Koksijde en Sint-Idesbald. Volgens de initiatiefnemers vaart de kust wel bij de nieuwe hotels. De kust kampt met een hoteltekort, vinden ook Westtoer en Toerisme Vlaanderen. In 20 jaar tijd – tussen 1989 en 2009 - verdween de helft van de kusthotels: van 587 naar 283.

In 20 jaar tijd verdween de helft van de kusthotels: van 587 naar 283.

© Westtoer

De Seakings krijgen in 2011 een record aantal oproepen.

Veiligheid voor alles op strand en in zee

Er komen in 2011 heel wat maatregelen die de veiligheid op strand en in zee moeten verhogen.

Op 1 maart worden de **nieuwe afspraken voor zoektochten naar vermiste personen** van kracht. Die zijn het gevolg van een doorlichting in opdracht van provinciegouverneur Paul Breyne (CD&V). De reddingsdiensten voor interventies op zee en op land worden voortaan samen ingezet. 'Concreet wil dit zeggen dat als er onzekerheid is over het feit dat een vermiste persoon zich in zee of op het land bevindt, we beide procedures in gang zetten', verduidelijkt de gouverneur.

Deze nieuwe richtlijnen hebben onder meer een record aantal oproepen voor de Seakings van het Search and Rescue in Koksijde als gevolg.

In juni wordt het **nieuw coördinatieplan van de kustreddingsdiensten** voorgesteld. Dat plan moet eveneens de samenwerking en de coördinatie tussen alle diensten die hulp verlenen aan de kust, verfijnen en dus ook verbeteren.

'Als er onzekerheid is over het feit dat een vermiste persoon zich in zee of op het land bevindt, zetten we beide procedures in gang.'
Paul Breyne, gouverneur West-Vlaanderen

Zo neemt de Provincie de **nieuwe databank 'referentiepunten Kust'** in gebruik met de verschillende, volkse benamingen van ruim negenhonderd locaties aan de kust. Het unieke systeem moet verwarring voorkomen wanneer mensen de reddingsdiensten opbellen en de plaats aanduiden waar moet tussengekomen worden. 'In de noodcentrale is men niet altijd op de hoogte van de soms exotische namen die mensen aan bepaalde plaatsen geven', zegt Philippe D'Haene, operator bij het Maritieme Informatie Kruispunt (MIK) en bedenker van de database. 'In de duinen voor de Zwinvlakte staat het kunstwerk 'Hospitality' van Barry Flanafan, maar iedereen noemt dat beeld 'het Keun'. Als de operator in de noodcentrale dat weet, winnen de hulpdiensten kostbare tijd.' Elk referentiepunt heeft een nummer en aan de hand daarvan kan meteen uitgerukt worden naar de juiste locatie.

Redders buiten het seizoen: ja of nee?

In het voor- en najaar beleeft de kust enkele uitzonderlijke weekends. Het mooie weer lokt niet alleen duizenden toeristen naar zee, het wakkert ook de discussie rond het al dan niet inzetten van strandredders buiten het seizoen weer aan. De kustburgemeester nemen tijdens hun overleg in oktober een standpunt in. Over de ganse kustlijn zullen de strandredders actief zijn van 15 juni tot 5 september. De burgemeesters zijn vrij om die periode uit te breiden zowel in het voor- en najaar. Burgemeester Patrick De Klerk (Open VLD) van Blankenberge zorgt voor een kritische noot: 'Het is niet logisch dat veiligheidsdiensten zoals brandweer en politie wel steun krijgen van de overheid en de strandreddingsdiensten in de kou blijven staan. De werking gebeurt grotendeels door sponsoring wat niet consequent is'.

Over de hele kustlijn zijn de strandredders sowieso actief van 15 juni tot 5 september.

Voor de start van het zomerseizoen krijgen de 1.525 redders aan zee een bijkomende vorming van de Cel Vermiste Personen over hoe om te gaan met onder meer kinderen die op het strand verloren lopen.

Kitesurfen moet veiliger

Na een reeks ongevallen in 2010, waarvan enkele met dodelijke afloop, wordt in 2011 op initiatief van provinciegouverneur Paul Breyne aan de kust een eenduidig politiereglement voor het kitesurfen van kracht. De gouverneur bereikt daarover in januari een akkoord met de kustburgemeesters.

Een van de belangrijkste maatregelen is de afbakening van duidelijke kitezones en de maximale windsnelheid waarbij kitesurfers de zee opmogen, is gelimiteerd tot zes beaufort. Ook op het vlak van materiaal gelden er voortaan strengere regels. Beginnende kitesurfers moeten bovendien een rood vestje dragen, surfers met een bekwaamheidsattest een geel.

VIP Politie pakt hangjongeren aan

Politiezone Westkust stelt in april zijn Very Irritating Police (VIP) project voor waarmee het tijdens de zomermaanden het probleem van hangjongeren die voor overlast zorgen, wil aanpakken. De taak van de VIP-politie is probleemjongeren identificeren, hen continu volgen en controleren, in die mate dat jongeren door deze irritante aanpak geërgerd worden en zich uiteindelijk beter aan de regels houden. Het initiatief zorgt voor nogal wat controverse, maar bij een evaluatie na de zomer spreekt korpschef Nicolas Paelinck van een geslaagde campagne. De acties brengen 65 probleemjongeren in beeld.

Veiliger fietsen in havenbuurt

In november licht de Brugse burgemeester Patrick Moenaert (CD&V) maatregelen toe om het fietsen in de achterhaven van Zeebrugge veiliger te maken. Een plan, opgemaakt door de stad, de Provincie en het havenbestuur, zal de basis vormen voor alle nieuwe fietspaden en –verbindingen die de komende jaren de haven nog beter moeten ontsluiten.

Brugge stelt zijn plannen voor om samen met het havenbestuur en de Provincie West-Vlaanderen de haven van Zeebrugge fietsveiliger te maken.

de kust kijkt verder

2012

INITIATIEVEN ALS IMPULS VOOR DUURZAAM KUSTBEHEER

de kust kijkt verder

2012

INITIATIEVEN ALS IMPULS VOOR DUURZAAM KUSTBEHEER

DE KUST
kwestie van evenwicht

© Toerisme Oostende

inhoud

Wat is een Award 'Duurzaam Kustproject'? 7

Ontdek de duurzame projecten 7

Hoe werden de projecten ingediend en beoordeeld? 7

Criteria van duurzaamheid 9

Vierde editie awards Duurzaam Kustproject 11

Projecten 12

Nawoord 20

© DirkNeys

Wat is een Award 'Duurzaam Kustproject'?

De Awards 'Duurzaam Kustproject' worden uitgereikt door het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer als onderdeel van de campagne 'De Kust kijkt verder' **(www.dekustkijktverder.be)**.
Met de Awards wil het Coördinatiepunt projecten in de kijker zetten die oog hebben voor de toekomst en die uitmunten door vindingrijkheid en duurzaamheid.
Dankzij de Awards kunnen de projecten hun profiel aanscherpen en extra kennis opdoen over het duurzaam beheer van de kust.

Ontdek de duurzame projecten

In deze brochure worden de vier Awardwinnaars van 2012 voorgesteld. Ook op de website **www.dekustkijktverder.be** vind je deze projecten, samen met de Awardwinaars uit de vorige edities.

Je zal zien dat iedereen kan meewerken aan duurzaamheid: verenigingen, buurtwerkingen, bedrijven, overheden...
Hopelijk werkt deze brochure als inspiratiebron voor vele toekomstige projecten.

Hoe werden de projecten ingediend en beoordeeld?

Tijdens het Kustforum in 2011 lanceerde het Coördinatiepunt de oproep om projecten in te dienen. Ieder project met een aantoonbare positieve impact op de duurzame ontwikkeling van de kust kwam in aanmerking.
Een professionele jury beoordeelde op 21 oktober 2011 alle ingezonden projecten aan de hand van vooraf vastgelegde duurzaamheidscriteria. De jury geeft ook tips mee om de projecten nog duurzamer te maken.

De samenstelling van de jury kan je raadplegen op **www.dekustkijktverder.be** onder het luik 'Deelnemen'.

© Bruno Misseeuw

Criteria van duurzaamheid

Het is belangrijk om het positief effect van de projecten op de duurzame ontwikkeling van de kust zo objectief mogelijk in te schatten. De jury liet zich leiden door volgende duurzaamheidscriteria:

1. Blijk geven van een streven naar innovatie
2. Ontwikkelen van een visie op lange termijn, d.w.z. denken en handelen in het voordeel van de huidige generaties zonder dat dit nadelige effecten heeft voor volgende generaties
3. Vermijden van schadelijke gevolgen (voorzorgsbeginsel)
4. Uitgaan van een stevige wetenschappelijke basis
5. Afstemming tussen verschillende beleidsniveaus en met de lokale situatie (subsidiariteit)
6. Rekening houden met milieukosten en –baten
7. Samenwerking bevorderen tussen diverse beleidsniveaus en tussen verschillende sectoren (horizontale en verticale beleidsintegratie)
8. Blijk geven van aandacht voor communicatie en participatie
9. Nastreven van solidariteit en sociale rechtvaardigheid

Meer uitleg over het toepassen van de criteria vind je op:
www.dekustkijktverder.be onder het luik 'Deelnemen'.

© Toerisme Oostende

Vierde editie 2012 Awards 'Duurzaam Kustproject'

In totaal dienden vijf projecten een aanvraag in om mee te dingen naar de Award 'Duurzaam Kustproject 2012'. Voor deze vierde editie mogen vier projecten de Award in ontvangst nemen, waarvan er één de bijzondere vermelding 'uitmuntend project' krijgt. Voor de toekenning van het label 'uitmuntend' werd rekening gehouden met het vernieuwende karakter en de voorbeeldfunctie van het project voor de hele kustregio.

Met deze vierde editie van de Awards hopen we tevens potentiële toekomstige projectindieners te bereiken. De duurzaamheidscriteria werden alvast door menig initiatiefnemers gebruikt als toetssteen. Op die manier kan iedereen zelf testen hoe men optimaal kan bijdragen aan het duurzaam beheer van de kust.

Duurzaam kustbeheer - Winnende projecten 2012

AWARDWINNAAR - UITMUNTEND PROJECT

- Oostends Krekengebied – Vlaamse Landmaatschappij (VLM) en Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)

AWARDWINNAAR

- 125 jaar Kusttram – De Lijn
- Veren in de havens van Oostende en Nieuwpoort – Maritieme Dienstverlening Kust, Afdeling Kust en VLOOT dab
- Lichtenlijn – Maritieme Dienstverlening Kust, Afdeling Kust

12

de kust kijkt verder 2012 awardwinnaar

uitmuntend project

Oostends Krekengebied

Oostends Krekengebied

Natuur-en landschapsherstel

Het natuurinrichtingsproject Oostends krekengebied is gelegen in de polders op het grondgebied van kuststad Oostende en op het grondgebied van Stad Oudenburg. Dit project heeft het herstel en behoud van de natuurwaarden als doel, waarbij ook de nieuwe recreatieruimte rond Oostende ontstaat.
Het projectgebied bestaat uit een aantal deelgebieden, elk met hun eigen kenmerken: de Zoutekreek-Sluiskreek, Keignaertkreek, Zwaanhoek. Deze gebieden worden verbonden door het Oostendse stadsrandbos.

In de kreekgebieden zijn de maatregelen vooral gericht op het herstel van graslanden en het behoud van de kreken zelf. Door uitgravingen in functie van vochtigere natuur uit te voeren op basis van oude luchtfoto's kon het historisch patroon van greppels en kreken hersteld worden. Weidevogels zoals Grutto, Tureluur en Kluut vinden er geschikte plaatsen om te foerageren en te broeden. In de Zwaanhoek ligt de nadruk op het herstel van graslanden door het creëren van de juiste hydrologische condities.

Door de aanleg van de recreatieve infrastructuur wordt de eigenheid van het gebied versterkt: de uitkijktoren, -platform en pontons hebben een specifieke vormgeving. Bovendien zorgen zij ervoor dat het gebied aantrekkelijk wordt voor recreanten en dat zij het gebied kunnen ontdekken, zonder dat de natuur al te erg verstoord wordt. De meest kwetsbare gebieden zijn niet vrij toegankelijk maar kunnen vanop afstand geobserveerd worden. Daarnaast werd een fietspad aangelegd dat zal geïntegreerd worden in het groene lint rond Oostende.

Het comité en de commissie die het project hebben begeleid zorgden voor een grote betrokkenheid van alle niveaus. Nieuw binnen deze projectwerking was ook de keuze om de niet georganiseerde burger te betrekken bij het proces. Hierbij werd o.a. een insteek gevraagd via wijkraden en toelichtingen.

Waarom duurzaam?

De Vlaamse Landmaatschappij (VLM) en het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) benaderden dit project vanuit verschillende disciplines en hadden aandacht voor de ruimere omgeving van het Oostends Krekengebied. Aan de hand van vernieuwende studies ontwikkelden ze een visie voor het gebied op lange termijn, waarbij reeds rekening gehouden wordt met effecten van klimaatsverandering en recente inzichten en kennis op basis van wetenschappelijk onderzoek. Met ruime aandacht voor inspraakmogelijkheden en communicatie naar de bewoners raakte dit project al snel bekend bij de bewoners in de nabije omgeving.
De innovatieve aanpak en uitwerking van dit project, met nieuwe inzichten en beheersovereenkomsten als gevolg, zijn een voorbeeld voor gelijkaardige projecten.

Wat is er te bezoeken?

- Nieuw wandelpad rond de Sluiskreek en Zoutekreek
- Kijktoren langs het kanaal Plassendaele - Nieuwpoort ter hoogte van de Zwaanhoek
- Wandelnetwerk tussen kinderboerderij Oostende en Zandvoorde langs de kreken en het stadsrandbos

Contact

Vlaamse Landmaatschappij
Klaas De Smet
Velodroomstraat 28
8200 Brugge
T 050 45 90 16
E klaas.desmet@vlm.be

Agentschap voor Natuur en Bos
Wim Pauwels
Jacob van Maerlantgebouw
Koning Albert 1-laan 1.2 bus 74
8200 Brugge
T 050 45 42 80
E wim.pauwels@lne.vlaanderen.be

125 jaar Kusttram

125 jaar Kusttram

Samen richting toekomst

Met het project 125 jaar Kusttram onderstreepte De Lijn het belang van de kusttram in het verleden, het heden en de toekomst. De kusttram heeft een grote impact gehad op de ontwikkeling van de kust en ze heeft een belangrijke rol gespeeld in het kusttoerisme.
Het project was niet louter een historische evocatie van de geschiedenis van de kusttram, maar een interdisciplinaire benadering die de tram in al haar aspecten belichtte.

Om 125 jaar Kusttram te vieren, organiseerde De Lijn diverse activiteiten en projecten. Alle projecten waren uiteraard nauw verbonden met de kusttram: historische groei, belang van de huidige tram en het transport, toeristische aspecten en de uniciteit van een dergelijke trambaan op internationaal vlak. Deze invalshoeken zorgden voor verrassing omdat ze onbekende aspecten van de kusttram aan het licht brachten. Alle projecten vormden samen een mooi pakket aan evenementen die op diverse wijzen het belang van de kusttram konden onderstrepen en beklemtonen. Sportieve, informatieve, hedendaagse en historische elementen wisselen elkaar op evenwichtige wijze af. De Lijn organiseerde een overzichtstentoonstelling "Tram in zicht!", een viertalige publicatie, een traject rond mondelinge geschiedenis "Tramverhalen", een erfgoedzoektocht "Trammysterie", een tramparade en historische tramtentoonstelling "Tram des tijds", bakens, een fotowedstrijd "Trammomenten", een Kusttramloop, permanente ontsluiting van de overzichtstentoonstelling via 360° project, een website en een interactieve Kusttramblog.

Het project 125 jaar Kusttram moet dienen als basis om de rol van de kusttram aan de kust verder te onderzoeken. Zo is De Lijn bezig met de ontwikkeling van het Neptunusplan met o.a. de doortrekking van de kusttram van Koksijde naar Veurne.

Waarom duurzaam?

De Lijn heeft het evenement rond 125 jaar Kusttram op een innovatieve manier uitgewerkt. Er werd een gevarieerd communicatief project uitgewerkt voor verschillende doelgroepen, met aandacht voor de plaats die de kusttram nu en in de toekomst zal innemen aan de kust. De resultaten van het initiatief hebben een blijvende waarde, en onderdelen ervan dragen bij aan de toekomstvisie voor de kusttram.

Wat is er te bezoeken?

Initiatieven zoals de publicatie "De Kusttram" en de erfgoedzoektocht blijven doorgaan. De bakens blijven aan de kusttramhaltes te bezichtigen. Toerische Tram des Tijds (TTO) Noordzee organiseert ritten met de oude trams (**www.ttonoordzee.be**). De ontsluiting Oral History en de virtuele toer door de tentoonstelling Tram in Zicht komen binnenkort op de website van de Kusttram: **www.delijn.be/dekusttram**.

Contact

De Lijn West-Vlaanderen
Nieuwpoortsesteenweg 110
8400 Oostende
T 059 56 52 11
E wvl@delijn.be

Veerdienst Oostende en Nieuwpoort

Veerdienst Oostende en Nieuwpoort

Brengt zwakke weggebruikers veilig en gratis naar de overkant

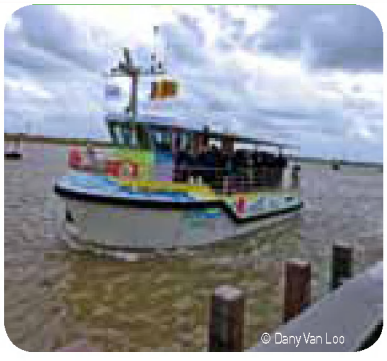
Sinds de zomer van 2011 varen er in Oostende en Nieuwpoort drie veerboten die de ooster- met de westeroever verbinden. De veren fungeren als afsnijding op het traject van de kustfietsroute, als wandelcircuit en in Oostende vervult het veer naast deze toeristische functie ook een mobiliteitsfunctie voor woon-school- werkverkeer. De boten kunnen 50 passagiers, 20 fietsen en 5 rolstoelen vervoeren. De veren zijn dus ook toegankelijk voor andersvaliden.

Kunstenaar Roger Raveel ontwierp een siertekening voor de scheepsrompen en gaf elke boot een klinkende naam: 'het Rode vierkant op Zee', 'De nieuwe Visie' en 'Roger Raveel'.

De boten meren aan aan vlottende stalen pontons. Ze zijn vanaf de kaai/steiger bereikbaar via een veilige toegangshelling met leuning. De lengte van de toegangshellingen kon door een studie van de waterstanden en door het ontwerp van de veerboot beperkt worden tot circa 65 meter . Op die manier blijft de toegankelijkheid voor mindervaliden gewaarborgd en de visuele impact op de ruimtelijke context beperkt.

De veerdiensten zijn gratis en worden tijdens het toeristische seizoen, van de paasvakantie tot en met 30 september, dagelijks ingezet van 's morgens tot 's avonds. Buiten deze periode varen ze ook dagelijks, weliswaar met een beperkter uurrooster.

Waarom duurzaam?

Dit project lijkt simpel, maar is het niet. De integratie van de veren in fiets- en wandelroutes tonen de functionaliteit. De aangepaste pontons zorgen voor een ruime toegankelijkheid.
Met oog op de toekomst en de ontwikkelingen op de Oostendse oosteroever is de veerdienst al een stap in de goede richting om ooster- en westeroever te verbinden zonder hier extra verkeerstromen te creëren. De veerdiensten zorgen voor alternatieve woon-werkstromen en kunnen een deel van de parkeerproblemen in de binnenstad opvangen.

Contact

Maritieme Dienstverlening Kust, Afdeling Kust
Vrijhavenstraat 3
8400 Oostende
T 059 55 42 11
E kust@vlaanderen.be

VLOOT dab
Sir Winston Churchillkaai 2
8400 Oostende
T 059 56 63 11
E vloot@vlaanderen.be

18

De Lichtenlijn Knokke-Heist

De Lichtenlijn Knokke-Heist

Architecturaal pareltje voor veilige verbinding van natuur

De uitbouw van de haven van Zeebrugge had een grote weerslag op de verkeersmobiliteit van het westelijk deel van de badplaats Heist. Zeker voor de zachte weggebruikers was de badplaats moeilijk bereikbaar. Fietsers en wandelaars ondervonden grote hinder om vanuit het binnenland op een vlotte manier aansluiting te krijgen op de kust.

Aan de kust werd werk gemaakt van een nieuwe recreatieve fietsverbinding tussen De Panne en Knokke-Heist, de kustfietsroute. Bij de realisatie van deze nieuwe recreatieve route werd rekening gehouden met een tweetal uitgangspunten: verkeersveiligheid en aantrekkelijkheid. Om de verkeersveiligheid te verhogen werden op verschillende plaatsen langs de route verkeerstechnische ingrepen uitgevoerd.
Een ontbrekende schakel in de kustfietsroute was evenwel de verbinding tussen het fietspad langs de zeedijk te Knokke-Heist, ten oosten van de haven van Zeebrugge naast de Baai van Heist, en de kustfietsroute ten westen van de haven van Zeebrugge. Eén van de belangrijke knelpunten in dit recreatieve netwerk was de oversteek van de Koninklijke Baan te Heist. De Lichtenlijn biedt hiervoor een visueel aantrekkelijke oplossing.

Het project van de fietsers- en voetgangersverbinding te Heist is meer dan het project van een brug. De brug is een baken, een grens tussen de economische realiteit van de Zeebrugse haven en de sfeer van de badstad Knokke-Heist. De brug is ook een groene ecologische verbinding tussen twee natuurreservaten. Het is verder een nieuwe recreatieve verbinding in de kustfietsroute en het lokale fietsnetwerk maar de brug is er ook voor lokale wandelaars die zin hebben in een ommetje. Tenslotte vormt de integratie van het beschermde erfgoed en het herstel van historische verbindingen tussen de twee vuurtorens ook een belangrijk resultaat van dit project.

Waarom duurzaam?

De Lichtenlijn is niet alleen visueel kwalitatieve architectuur, maar is ook geïntegreerd in een natuur-recreatieve visie en verbindt twee natuurgebieden in Knokke-Heist. De diverse technische en landschappelijke studies hebben niet alleen gezorgd voor een visueel aantrekkelijke brug, maar ook voor een functionele brug voor de zwakke weggebruiker.
Het gebruik van led-lampen en het beperkte nodige onderhoud tonen de aandacht voor het gebruik van duurzame materialen.

Wat valt er te bezoeken?

De Lichtenlijn verbindt twee natuurgebieden in Knokke-Heist, de Baai van Heist, de Vuurtorenweiden en Sashul, en maakt tevens de verbinding tussen de kustfietsroutes en de routes in het achterland. De brug verbindt ook de vuurtorens Groot en Klein Licht.

Contact

Maritieme Dienstverlening Kust, Afdeling Kust
Vrijhavenstraat 3
8400 Oostende
T 059 55 42 11
E kust@vlaanderen.be

AFDELING KUST

nawoord

Nawoord

Heb je door het lezen van deze voorbeelden inspiratie opgedaan en wil je ook een duurzaam kustproject uitwerken? Iets nieuws of een bestaand kustproject duurzaam maken, het kan allemaal. Heb je tips of advies nodig, aarzel dan niet om het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer te contacteren (t. 059 34 21 47, info@kustbeheer, **www.dekustkijktverder.be**). En wie weet val je net als de projecten in deze publicatie ook in de prijzen en win je een award bij de volgende editie.

Website TIP!

Awards 'Duurzaam Kustproject'

De Awards 'Duurzaam Kustproject' werden voor het eerst uitgereikt in 2006. Meer informatie over de projecten die toen bekroond werden en de awardwinnaars uit de tweede, derde en vierde editie vind je op **www.dekustkijktverder.be**. Deze website vertelt het unieke verhaal achter deze even originele en waardevolle als diverse projecten.

lees meer op:

www.dekustkijktverder.be